

ANALÝZA MOŽNOSTÍ ZÁVAZKU VLÁDY A PODŘÍZENÝCH ORGANIZACÍ REALIZOVAT CENTRALIZOVANÉ ZADÁVÁNÍ NA VYBRANÉ KOMODITY VÝROBKŮ A SLUŽEB

Příloha č. 1 k návrhu usnesení vlády k resortním systémům centralizovaného zadávání
veřejných zakázek ústředních orgánů státní správy

III.

Zpracovatel: Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj

Odbor veřejného investování

Obsah

1	VÝCHODISKA PRO ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU	6
1.1	Výchozí dokumenty	6
1.2	Účel dokumentu	7
2	SOUČASNÝ STAV VYUŽÍVÁNÍ INSTITUTU CENTRÁLNÍHO ZADAVATELE V ČR A PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE ZE ZAHRANIČÍ	10
2.1	Současný stav využívání institutu centrálního zadavatele	10
2.2	Příklady zahraniční dobré praxe	13
2.2.1	CONSIP - Itálie	13
2.2.2	BBG – Rakousko	14
2.2.3	SKI - Dánsko	15
2.2.4	Kaufhaus des Bundes - Německo	16
2.3	Současný stav elektronizace procesu zadávání veřejných zakázek	18
3	ZÁKLADNÍ DEFINICE VARIANT CENTRALIZOVANÉHO ZADÁVÁNÍ	22
3.1	Varianta 1 – Centralizované zadávání na národní úrovni	22
3.2	Varianta 2 – Centralizované zadávání na resortní úrovni	22
4	PODROBNÉ VYMEZENÍ VARIANT	24
4.1	Vymezení základního rámce pro centralizované zadávání	24
4.1.1	Okruh zadavatelů zapojených do centralizovaného zadávání	24
4.1.2	Komodity vhodné pro centralizované zadávání	28
4.1.2.1	Varianta 1 – komodity vhodné pro národní centralizovaného zadávání	30
4.1.2.2	Varianta 2 – komodity vhodné pro resortní centralizované zadávání	31
4.1.3	Zadávací postupy vhodné pro centralizované zadávání	33
4.1.4	Odhad objemu VZ vhodných pro centralizované zadávání	36
4.2	Procesní a organizační zajištění	36
4.2.1	Varianta 1 – procesní a organizační zajištění	37
4.2.1.1	Činnosti národního centrálního zadavatele	39
4.2.1.2	Činnosti pověřujících zadavatelů	46
4.2.1.3	Činnosti správce centralizovaného zadávání	48
4.2.2	Varianta 2 – procesní a organizační zajištění	51

4.2.2.1	Činnosti řídicích subjektů a jejich podřízených organizací	52
4.2.2.2	Činnosti správce centralizovaného zadávání	55
4.2.3	Implementace systému centralizovaného zadávání	60
4.2.3.1	Porovnání variant ustanovení systému centralizovaného zadávání	60
4.2.3.2	Implementace varianty 1	61
4.2.3.3	Implementace varianty 2	68
4.3	Legislativní zajištění centralizovaného zadávání	74
4.4	Rozpočtové zajištění	75
4.4.1	Varianta 1 – rozpočtové zajištění národního systému centralizovaného zadávání 75	
4.4.2	Varianta 2 – rozpočtové zajištění resortního systému centralizovaného zadávání 76	
4.5	Informační podpora centralizovaného zadávání	76
5	TECHNICKO-EKONOMICKÉ POSOUZENÍ VARIANT	79
5.1	Stanovení předpokladů pro posouzení variant	79
5.2	Vymezení nákladů a přínosů	80
5.2.1	Vymezení nákladů	80
5.2.2	Vymezení přínosů	80
5.3	Vyčíslení nákladů a přínosů	81
5.3.1	Vyčíslení nákladů	81
5.3.2	Vyčíslení přínosů	84
5.3.2.1	Úspory z cen nakupovaných komodit	84
5.3.2.2	Úspory transakčních nákladů	85
5.3.3	Porovnání variant	86
6	DOPORUČENÍ OPTIMÁLNÍ VARIANTY	88
	SEZNAM ZKRATEK	90
	SEZNAM POJMŮ	91

Seznam grafů

Graf 1 Plány využívání institutu centrálního zadavatele ústředními orgány státní správy v roce 2007	10
Graf 2 Míra využívání institutu centrálního zadavatele územními samosprávnými celky v roce 2011	11
Graf 3 Komodity nakupované územními samosprávnými celky s využitím institutu centrálního zadavatele.....	12
Graf 4 Plány zadavatelů na implementaci elektronických nástrojů do procesu zadávání VZ. 19	
Graf 5 Plány zadavatelů na elektronizaci zadávání veřejných zakázek dle kategorie zadavatelů	20
Graf 6 Úkony v zadávacím řízení, u kterých zadavatelé používají elektronické nástroje	21
Graf 7 Objem VZ uveřejněných v IS VZ US v roce 2010 dle kategorií zadavatelů	25
Graf 8 Komodity vhodné pro centralizované zadávání na národní úrovni	31
Graf 9 Komodity vhodné pro centralizované zadávání na resortní úrovni.....	33
Graf 10 Objem VZ zadáný v roce 2010 dle předpokládané hodnoty VZ	34
Graf 11 Objem VZ vhodný pro centralizované zadávání v Etapě 1 a 2	36
Graf 12 Vývoj nákladů jednotlivých variant v prvních pěti letech plného provozu	87

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled komoditních kategorií na elektronickém tržišti KdB za rok 2008.....	18
Tabulka 2 Celkový objem veřejných zakázek zadáných jednotlivými kategoriemi zadavatelů v roce 2010.....	26
Tabulka 3 Odhad objemu a počtu VZ zadáných v roce 2010 dle jednotlivých zadávacích postupů.....	34
Tabulka 4 Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon agendy národního centrálního zadavatele související s ustanovením systému	40
Tabulka 5 Činnosti národního centrálního zadavatele související s provozem národního systému centralizovaného zadávání	44
Tabulka 6 Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon agendy národního centrálního zadavatele související s fungováním systému.....	45
Tabulka 7 Činnosti na straně pověřujících zadavatelů od okamžiku zahájení nákupů prostřednictvím národního centrálního zadavatele	47

Tabulka 8 Činnosti správce centralizovaného zadávání související s fungováním národního systému centralizovaného zadávání	50
Tabulka 9 Činnosti, za které jsou v resortním systému centralizovaného zadávání odpovědní zadavatelé v resortech	55
Tabulka 10 Činnosti správce centralizovaného zadávání související s fungováním resortních systémů centralizovaného zadávání	59
Tabulka 11 Porovnání varianty 1 a 2 z pohledu základních aktivit vedoucích k ustanovení systému centralizovaného zadávání	61
Tabulka 12 Výhody a nevýhody jednotlivých způsobů legislativního zajištění centralizovaného zadávání.....	75
Tabulka 13 Vhodné způsoby legislativního zajištění centralizovaného zadávání	75
Tabulka 14 Odhad přepočteného počtu pracovníků potřebného k výkonu centralizovaného zadávání v rámci varianty 1	82
Tabulka 15 Odhad přepočteného počtu pracovníků potřebného k výkonu centralizovaného zadávání v rámci varianty 2.....	83
Tabulka 16 Odhad ročních transakčních nákladů	84
Tabulka 17 Odhad ročních úspor z cen nakupovaných komodit	85
Tabulka 18 Odhad ročních úspor transakčních nákladů	85
Tabulka 19 Porovnání nákladů a přínosů spojených s centralizovaným zadáváním obou variant	86

Seznam schémat

Schéma 1 Charakteristika komodit z jednotlivých kvadrantů	29
Schéma 2 Dekompozice aktivit národního centrálního zadavatele (procesní model)	37
Schéma 3 Organizační zajištění národního systému centralizovaného zadávání	38
Schéma 4 Organizační zajištění resortních systémů centralizovaného zadávání	51
Schéma 5 Kroky vedoucí k ustanovení národního systému centralizovaného zadávání	63
Schéma 6 Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování národního systému centralizovaného zadávání	67
Schéma 7 Kroky vedoucí k ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání	70
Schéma 8 Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování resortních systémů centralizovaného zadávání	73
Schéma 9 Základní moduly NIPEZ	77

1 Východiska pro zpracování dokumentu

1.1 Výchozí dokumenty

Ministerstvu pro místní rozvoj ČR (dále též „MMR ČR“) byly uloženy opatřením 2.2 Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 (dále jen „**Protikorupční strategie**“), která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 5. ledna 2011 č. 1, následující úkoly:

- do 31. března 2011 předložit vládě pro informaci analýzu možnosti závazku vlády a podřízených organizací realizovat na vybrané komodity výrobků a služeb tzv. centrální nákupy v souladu se zákonem o veřejných zakázkách (využití institutu centrálního zadavatele), se stanovením limitu vlastních dodávek uchazeče jako kvalifikační, popř. hodnotící kritérium pro účast ve veřejné zakázce v jednotlivých komoditách,
- do 30. června 2011 na základě dopracované analýzy předložit vládě ke schválení usnesení týkající se realizace centrálních nákupů (zejména jak postupovat v této záležitosti dále). Součástí usnesení vlády bude i doporučení ostatním veřejným zadavatelům (zejména územním samosprávám), aby se připojili k centrálnímu nákupu na vybrané komodity.

Hlavním cílem rozšíření využívání institutu centrálního zadavatele, jenž je ukotven v ustanovení § 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), stanoveným v Protikorupční strategii je:

- úspora nákladů při vynakládání veřejných finančních prostředků,
- transparentnost procesů zadávání veřejných zakázek vedoucí k oslabení možnosti korupčního jednání.

Využívání institutu centrálního zadavatele je zdůrazňováno také v **programovém prohlášení vlády ČR** ze dne 4. srpna 2010, ve kterém je uvedeno, že „vláda neprodleně podnikne kroky, kterými se s ostatními ústředními orgány státní správy a dalšími právníckými osobami zaváže realizovat centrální nákupy komodit v souladu se zákonem o veřejných zakázkách“.

Širší využívání centralizovaného zadávání je v souladu se Strategií elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015 (dále jen „**Strategie elektronizace**“), která byla přijata na základě usnesení vlády ČR z 5. ledna 2011 č. 5 (především v souvislosti s podporou rozsáhlejšího uzavírání rámcových smluv).

Tento dokument navazuje jednak na výše uvedené strategické dokumenty a na následující studie a materiály:

- Metodické podklady pro centralizované zadávání VZ na národní či resortní úrovni, MMR ČR, 2010,

- Analýza příčin plýtvání veřejnými prostředky při zadávání veřejných zakázek a faktorů způsobujících rozpor zadávání veřejných zakázek s principy 3E (hospodárnost, účelnost a efektivnost), MMR ČR, 2010,
- Zpracování návrhu opatření v oblasti popisování předmětu veřejné zakázky v souvislosti s implementací nového systému e-tržišť, MMR ČR, 2010,
- Odpovědi krajů a statutárních měst na dotazník týkající se zkušeností s centralizovaným zadáváním rozeslaný MMR ČR prostřednictvím e-mailu dne 1. 3. 2011,
- Vyhodnocení výsledků analýzy možností využití institutu centrálního zadavatele v rámci jednotlivých resortů, MMR ČR, 2007,
- Přípravné materiály k ustanovení Správy státních hmotných rezerv národním centrálním zadavatelem včetně následujících usnesení vlády ČR:
 - usnesení vlády ČR ze dne 7. dubna 2004 č. 329/2004 o centrálním zabezpečování veřejných zakázek,
 - usnesení vlády ČR ze dne 7. července 2004 č. 677/2004 o dalším postupu společného zadávání vybraných zakázek hrazených ze státního rozpočtu České republiky a z jiných peněžních prostředků státu
 - usnesení vlády ČR ze dne 13. dubna 2005 č. 425/2005 o změně usnesení vlády ze dne 7. července 2004 č. 677, o dalším postupu společného zadávání vybraných zakázek hrazených ze státního rozpočtu České republiky a z jiných peněžních prostředků státu,
 - usnesení vlády ČR ze dne 1. listopadu 2006 č. 1247/2006 k Analýze další podoby a kompetenční odpovědnosti Správy státních hmotných rezerv.

1.2 Účel dokumentu

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR tímto dokumentem plní druhý úkol daný opatřením 2.2 Protikorupční strategie. Cílem dokumentu je vyhodnotit dvě základní varianty zavedení institutu centrálního zadavatele při zadávání veřejných zakázek (dále jen „VZ“) zadavateli podřízenými vládě ČR a dalšími určenými zadavateli v souladu ZVZ, a vybranou variantu doporučit vládě ČR.

Varianty centralizovaného zadávání jsou definovány následovně:

- **Varianta 1:** národní systém centralizovaného zadávání, kdy za jednotlivé zadavatele centralizovaně zadává národní centrální zadavatel,
- **Varianta 2:** centralizované zadávání na resortní úrovni, které je metodicky řízeno správcem centralizovaného zadávání.

Z Analýzy příčin plýtvání veřejnými prostředky při zadávání veřejných zakázek a faktorů způsobujících rozpor zadávání veřejných zakázek s principy 3E (hospodárnost, účelnost a efektivnost) vyhotovené MMR ČR v roce 2010 vyplývá, že efektivita trhu veřejných zakázek v ČR je zatížena aktivním a pasivním plýtváním. Toto plýtvání tvoří přibližně 21 % z celkového ročního finančního objemu veřejných zakázek zadanych v ČR (tj. cca 134 mld. Kč v roce 2010).

Charakteristickým rysem aktivního plýtvání jsou přímé či nepřímé výhody plynoucí z ovlivnění procesu zadávání veřejných zakázek pro klíčové účastníky zadávacího procesu, kteří o něm rozhodují (tj. peněžní či jiné podoby korupce).

Rysem pasivního plýtvání je naopak absence prospěchu u účastníků zadávacího procesu, kteří mají rozhodovací pravomoc. Skutečnosti, které se opakují napříč veřejnou správou ČR a které způsobují pasivní plýtvání v organizacích zadavatelů, jsou zejména:

- nedostatečné zohledňování principů 3E při zadávání veřejných zakázek (hospodárnost¹, efektivnost² a účelnost³),
- nedostatečná snaha zadavatelů optimalizovat procesy a organizaci výkonu zadávacích agend,
- nedostatečné používání standardních manažerských přístupů při řízení nákupních a zadávacích agend,
- nemotivující systém rozpočtování v systému veřejných rozpočtů,
- nevyužívání plného potenciálu elektronického zadávání veřejných zakázek,
- nedostatečné zohledňování principů resortního hospodaření při zadávání veřejných zakázek.

Centralizované zadávání je jedním z prostředků, jak ovlivnit jak aktivní, tak především pasivní plýtvání. Centralizované zadávání vede zejména k následujícím přínosům, které jsou

¹ Takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů, kdy dojde k co nejnižšímu vynaložení veřejných prostředků a zároveň je dodržena odpovídající kvalita plněných úkolů; princip hospodárnosti vyžaduje, aby zdroje použité subjektem při provádění jeho činností byly k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství, v přiměřené kvalitě a za nejvýhodnější cenu.

² Takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění; efektivnost je tak myšlen vztah mezi výstupy činnosti (ve formě zboží, služeb či jiných výsledků) a vstupy na tuto činnost vynaloženými; princip efektivnosti vyžaduje dosažení co nejlepšího vztahu mezi zdroji použitými na danou činnost a dosaženými účinky, a to jak z pohledu jednotlivé akce/činnosti/projektu, tak i z pohledu věcně souvisejících akcí/činností projektů (tj. trvale dosahované efektivnosti).

³ Takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů, jedná se tedy o stupeň dosažení cílů a vztah mezi zamýšlenými a skutečnými dopady dané činnosti; účelnost je třeba chápat primárně z pohledu, zda byla danou akcí/činností/projektem uspokojena potřeba, která si danou akci/činnost/projekt vyvolala.

doložené jak zkušenostmi ze zahraničních zemí, kde má centralizované zadávání již určitou tradici, tak z resortů v rámci České republiky, kde již začal být institut centrálního zadavatele také využíván:

- **úspory z rozsahu**, kterých lze dosáhnout agregací (tj. sčítáním) poptávek za více zadavatelů,
- **oslabení možnosti korupčního jednání a zvýšení transparentnosti** dané především centralizací aktivit spojených s nakládáním s veřejnými financemi, která vede k získání většího dohledu nad prováděnými aktivitami, a využíváním elektronických nástrojů při zadávání veřejných zakázek,
- **snížení transakčních nákladů** spojených s administrací zadávacích řízení, které je především dáno omezením počtu realizovaných zadávacích řízení,
- **zvýšení odbornosti pracovníků** zajišťujících centralizované zadávání veřejných zakázek,
- **posílení principů 3E.**

Za účelem zvolení vhodné varianty centralizovaného zadávání v ČR je tento dokument strukturován následovně:

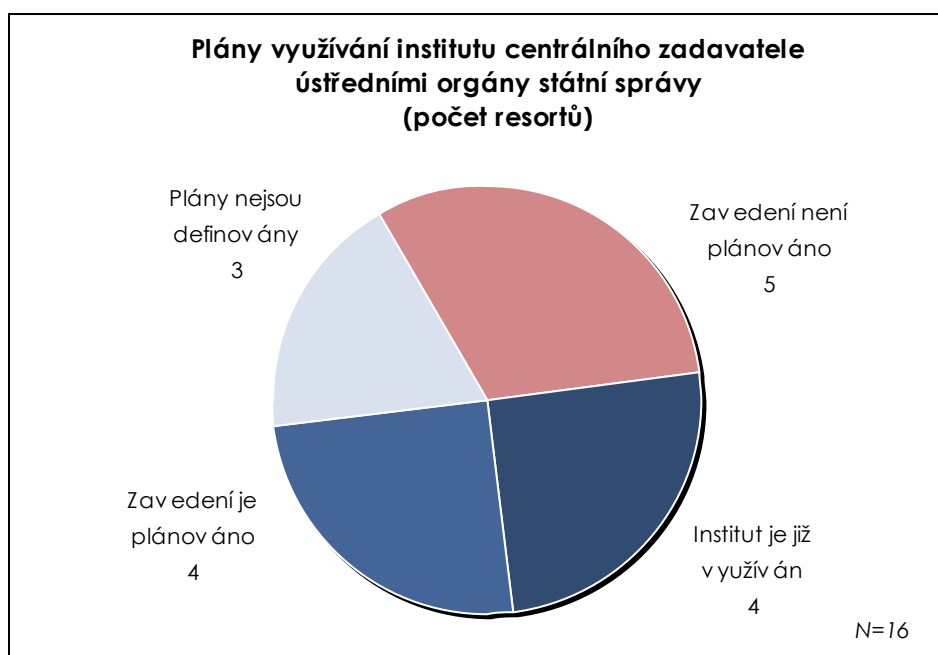
- popis současného stavu využívání institutu centrálního zadavatele v ČR a charakteristika vybraných příkladů dobré praxe ze zahraničí,
- detailní popis obou variant z pohledu procesního a organizačního zajištění, legislativního a rozpočtového zajištění a v neposlední řadě z pohledu využívání elektronických nástrojů,
- technicko-ekonomické posouzení obou variant,
- doporučení jedné z variant vládě ČR a návrh dalšího postupu.

2 Současný stav využívání institutu centrálního zadavatele v ČR a příklady dobré praxe ze zahraničí

2.1 Současný stav využívání institutu centrálního zadavatele

V roce 2007 vláda ČR ve svém usnesení ze dne 11. dubna 2007 č. 357 ke Zprávě o plnění Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006 až 2010 za rok 2006 uložila ústředním orgánům státní správy vypracovat analýzu možností využití institutu centrálního zadavatele. I přesto, že vyhodnocení těchto analýz, které provedlo MMR ČR, reflektuje stav centralizace k roku 2007, významný posun v této oblasti viditelný není. Vyhodnocení analýz proto může poskytovat určitou představu ústředních orgánů státní správy o postoji k centralizovanému zadávání.

Plány **ústředních orgánů státní správy** na využívání institutu centrálního zadavatele jsou uvedeny na následujícím grafu.

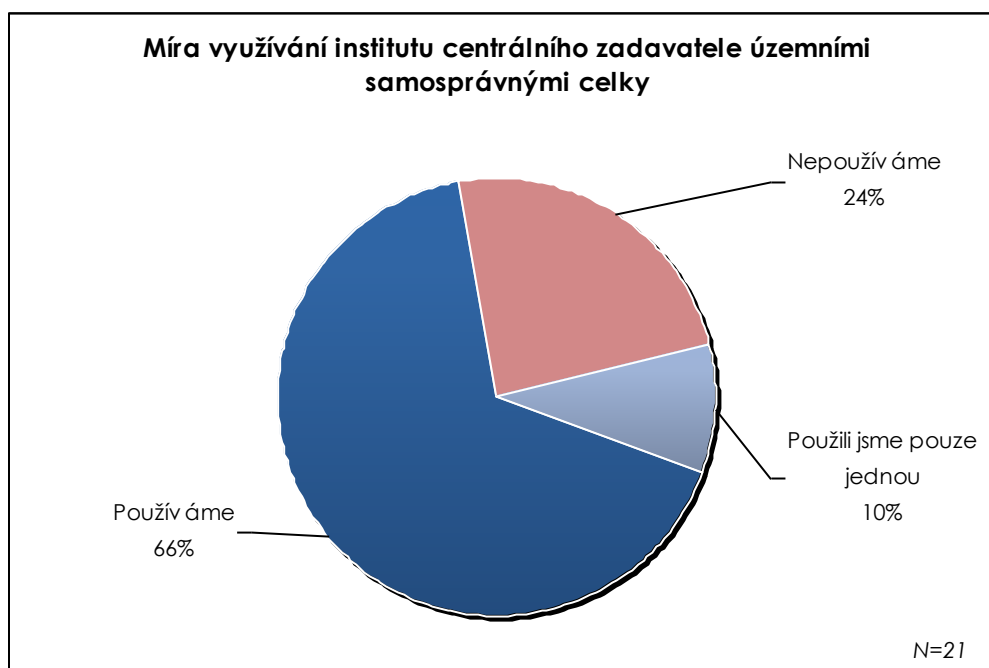
Graf 1 Plány využívání institutu centrálního zadavatele ústředními orgány státní správy v roce 2007

Od roku 2007 je viditelný posun především v tom, že některé z resortů, které zavedení institutu centrálního zadavatele plánovaly, ho opravdu začaly využívat. Je však třeba zohlednit fakt, že ne ve všech resortech, ve kterých byl využíván, je zadávání veřejných zakázek i nadále centralizováno.

Například Ministerstvo vnitra začalo s využíváním institutu centrálního zadavatele v roce 2008 a nastavilo funkční systém centralizovaného zadávání na nákup vybraných komodit pro přibližně 68 pověřujících zadavatelů včetně centrálního zadavatele. V rámci tohoto systému jsou nakupovány komodity jako například papír, nábytek, výpočetní technika, pneumatiky, pohonné hmoty, pojištění vozidel, elektrická energie, plyn.

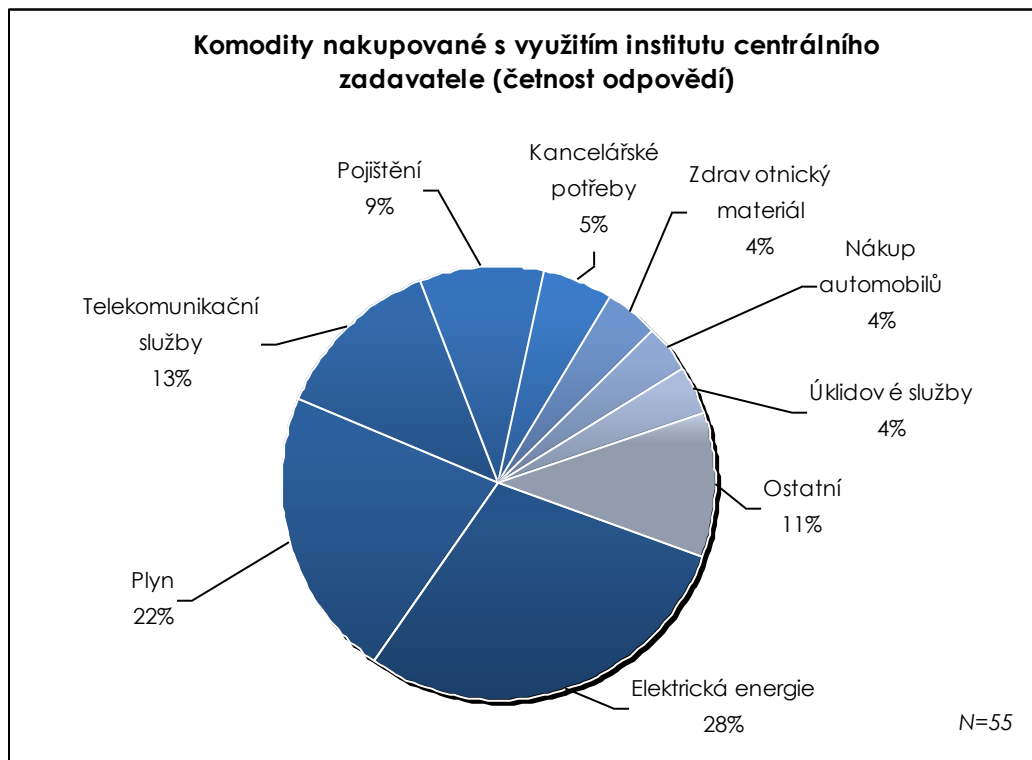
Významné zkušenosti s centralizovaným zadáváním mají také **zadavatelé v rámci krajů a statutárních měst**. Všechny kraje a statutární města byly osloveny v únoru 2011 dotazníkem Ministerstva pro místní rozvoj s žádostí o poskytnutí informací týkajících se jejich zkušeností s centralizovaným zadáváním. Odpověď na žádost byla dobrovolná a poskytlo ji 10 krajů (z celkového počtu 14) a 11 statutárních měst (z celkového počtu 23) a Hlavní město Praha. Níže je uvedeno vyhodnocení jejich odpovědí.

Z níže uvedených grafů vyplývá, že více než polovina resortů územních samosprávných celků, které poskytly odpověď, (14 resortů) běžně používá institut centrálního zadavatele při zadávání veřejných zakázek. Ve dvou resortech bylo centralizované zadávání použito pouze jednou.

Graf 2 Míra využívání institutu centrálního zadavatele územními samosprávnými celky v roce 2011

Nejčastěji jsou v resortech územních samosprávných celků nakupovány komodity jako např. elektrická energie, zemní plyn, telekomunikační služby, pojištění či kancelářské potřeby (viz následující graf).

Graf 3 Komodity nakupované územními samosprávnými celky s využitím institutu centrálního zadavatele

Centralizovaná zadávací řízení jsou často administrována externími specializovanými dodavateli na základě ustanovení § 151 ZVZ, a to včetně sběru požadavků na spotřebu od pověřujících zadavatelů. Některé resorty upozorňují na fakt, že externí administrace vyžaduje vynaložení nemalých finančních prostředků, které snižují výši úspor. Nicméně i přesto je externí administrace z důvodu administrativní náročnosti celého procesu hojně využívána.

Průměrný počet pracovníků v resortech, kteří se centralizaci nákupů věnují, je vzhledem k využívání služeb externích administrátorů poměrně nízký. Průměrný počet pracovníků zajišťujících centralizované zadávání v resortech činí 3 (počet uvedlo 13 respondentů). V případě jednoho resortu byla za účelem zajišťování centralizovaného zadávání vytvořena společnost s ručením omezením, jejímž zakladatelem a jediným společníkem je příslušný kraj.

V České republice v současné době probíhají také dva **případy centralizovaného zadávání na národní úrovni**, přičemž v obou případech je centrálním zadavatelem Ministerstvo vnitra ČR:

- Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS),

- nákup licencí Microsoft.

KIVS je jednotný systém technické, síťové, aplikační, bezpečnostní a organizační struktury související s hlasovou i datovou komunikací všech orgánů veřejné moci, ale i dalších subjektů mimo ni, jehož budování bylo zahájeno v roce 2007. V rámci KIVS je Ministerstvem vnitra (centrálním zadavatelem) zajišťován na základě centralizovaně uzavřených rámcových smluv nákup služeb přenosového prostředí hlasové a datové komunikace pro 146 pověřujících zadavatelů (mimo jiné ústřední orgány státní správy).

Ministerstvo vnitra působí v roli centrálního zadavatele pro subjekty veřejné správy také v případě nákupů licencí produktů Microsoft. Rámcové smlouvy byly mezi Ministerstvem vnitra a společností Microsoft uzavřeny na začátku roku 2008.

2.2 Příklady zahraniční dobré praxe

V některých zahraničních zemích mají s centralizovaným zadáváním již dlouholeté zkušenosti, a právě díky centralizaci dosahují významných úspor při nakládání s veřejnými financemi. V následujících kapitolách jsou uvedeny příklady zahraničních příkladů dobré praxe spojené s centralizovaným zadáváním.

2.2.1 CONSIP - Itálie

Centralizované zadávání má v Itálii na starosti společnost CONSIP (Concessionaria Servizi Informativi Pubblici), jejímž 100% vlastníkem je italské ministerstvo financí.⁴ CONSIP centralizovaně organizuje zadávací řízení a uzavírá s vítěznými dodavateli rámcové smlouvy, na základě kterých pak jednotliví zadavatelé nakupují. Ústřední orgány státní správy jsou povinny nakupovat na základě rámcových smluv uzavřených mezi dodavateli a CONSIPem.

Sběr požadavků od jednotlivých zadavatelů probíhá následovně: Každý rok Ministerstvo financí ve spolupráci s CONSIPem shromáždí požadavky jednotlivých orgánů státní správy, a to mimo jiné rozesláním dotazníků, které mají jednotlivé instituce vyplnit. V případě, že po vyhodnocení obdržených požadavků CONSIP vyhodnotí, že je některá z kategorií zboží relevantní (tj. především je standardizovatelná a zároveň nakupována více institucemi), informuje o tom Ministerstvo financí. To rozhodne, bude-li pro tuto kategorii uzavřena rámcová smlouva či nikoliv. Pokud Ministerstvo rozhodne, že ano, tato kategorie bude zahrnuta do plánování na příští rok.

⁴ CONSIP byl založen roku 1998. Od roku 2003 provozuje také elektronické tržiště MEPA (Public Administration eMarketplace). Přes toto elektronické tržiště jsou zadávány veřejné zakázky malého rozsahu a podlimitní veřejné zakázky. Od roku 2007 mají ústřední orgány státní správy používání MEPA při svých nákupech povinné.

První rámcová smlouva na informační a komunikační technologie byla podepsána v roce 1999. V roce 2009 měl CONSIP s dodavateli uzavřeno 56 aktivních rámcových smluv. Předpokládané hodnoty uzavřených rámcových smluv dosahují v průměru 800 milionů eur ročně. Pět největších zadavatelů tvoří 35 % objemů veškerých nákladů na základě rámcových smluv. V průměru úspory dosahují díky agregaci poptávek 15 – 20 %.⁵

2.2.2 BBG – Rakousko

Centralizované zadávání veřejných zakázek má v Rakousku na starosti Federal Procurement Agency (Bundesbeschaffung GmbH, BBG), která je neziskovou organizací založenou rakouskou vládou v roce 2001. Tato instituce má za cíl zajišťovat centrální nákupy pro státní instituce, které probíhají na základě uzavřených rámcových smluv. Zadavatelé pak mohou objednávat zboží přes elektronický obchod spravovaný BBG, přes který je uskutečněno v průměru 6 000 objednávek měsíčně v přibližném objemu 15 milionů eur. Organizace zaměstnává 85 zaměstnanců.

Komodity, které jsou nakupovány prostřednictvím rámcových smluv uzavřených BBG, jsou především následující:

- energie
- paliva,
- doprava,
- informační technologie (hardware, software),
- noviny, knihy,
- pojištění,
- úklid.

Nákup prostřednictvím BBG je pro ministerstva povinný, tato povinnost však neplatí, je-li zadavatel schopen pořídit danou komoditu za cenu stejnou či nižší, než je uvedena v rámcové smlouvě. Ostatní instituce mohou služby BBG využívat za menší poplatek. V roce 2010 mělo s BBG podepsanu smlouvu o centralizovaném zadávání přes 1 000 zadavatelů.

BBG má uzavřeno 1 145 rámcových smluv s 664 dodavateli v 12 komoditních oblastech, přičemž v roce 2009 tvořily 76 % dodavatelů malé a střední podniky. V roce 2009 byly centralizovaně přes BBG zadány VZ v celkovém objemu 869 milionů eur. Průměrné roční úspory tvoří 18 %.⁶

⁵ Údaje jsou převzaty z informací veřejně dostupných na internetové adrese <http://www.consip.it>.

⁶ Údaje jsou převzaty z informací veřejně dostupných na internetové adrese <http://www.bbg.gv.at>.

2.2.3 SKI - Dánsko

National Procurement Ltd. (Staten og Kommunernes Indkøbsservice, SKI) je společnost z 55 % vlastněná státem a 45 % Národní asociací komunálních orgánů v Dánsku (National Association of Local Authorities in Denmark), která má na starosti centralizované zadávání veřejných zakázek pro ostatní orgány státní správy. SKI zaměstnává 87 pracovníků.

Centralizace nákupů probíhá obdobně jako v Itálii. SKI na základě informací od zadavatelů a tržních studií identifikuje potenciální potřebu uzavření nových rámcových smluv. Po přezkoumání účelnosti uzavření nových rámcových smluv je rozhodnuto, budou-li uzavřeny či nikoliv. Pokud je rozhodnuto, že nová rámcová smlouva bude uzavřena, SKI zahájí prostřednictvím systému ETHICS⁷ zadávací řízení, jehož výsledkem je uzavření rámcové smlouvy. Na základě této rámcové smlouvy pak ostatní zadavatelé nakupují od vysoutěžených zadavatelů. Rámcové smlouvy jsou uzavírány především na nákup následujících komodit:

- IT,
- telefonní a datová komunikace,
- elektřina,
- plyn.

Ústřední orgány státní správy jsou od roku 2007 povinny nakupovat určité kategorie zboží (počítače, kancelářský nábytek, kancelářské zařízení) centralizovaně prostřednictvím uzavřených rámcových smluv.

Společnost byla založena v roce 1995 a nyní má přibližně s 850 dodavateli uzavřeno 50 rámcových smluv. Na základě rámcových smluv nakupuje více než 32 500 zadavatelů, přičemž pět největších zadavatelů tvoří 33 % objemů veškerých nákladů na základě rámcových smluv. V roce 2009 byly prostřednictvím rámcových smluv zadány VZ v celkovém objemu 13 miliard dánských korun (1,7 miliard eur).⁸

⁷ Informační systém ETHICS (Electronic Tender Handling and Informatik Communications System) začal být SKI vyvíjen v roce 1996, přičemž spuštění tohoto systému proběhlo v roce 2002. Jedná se o webovou aplikaci, která automatizuje proces zadávání veřejných zakázek od plánování až po uzavření smlouvy.

⁸ Údaje jsou převzaty z informací veřejně dostupných na internetové adrese <http://www.ski.dk>.

2.2.4 Kaufhaus des Bundes - Německo

V Německu jsou ustanoveni čtyři centrální zadavatelé, kteří zajišťují centrální nákupy na národní úrovni. Jedná se o:

- Úřad pro obranné technologie a zadávání při spolkovém ministerstvu obrany (Bundesamt für Wehrtechnik und Beschaffung, BWB) – největší centrální zadavatel na spolkové úrovni,
- Úřad pro centrální zadávání spolkového ministerstva vnitra (Beschaffungsamt des Bundesinnenministeriums, BeschA) – druhý největší centrální zadavatel na spolkové úrovni,
- Spolkové finanční ředitelství Jihozápad (Bundesfinanzdirektion Südwest, BFD SW),
- Spolkový výzkumný a zkušební ústav materiálů (Bundesanstalt für Materialforschung und Materialprüfung, BAM).

Zadávací řízení, které provádí centrální zadavatel, probíhá přes portál e-Vergabe⁹ který provozuje BeschA. Zboží vysoutěžených dodavatelů je umístěno do elektronického katalogu. Nákupy pověřujících zadavatelů probíhají od roku 2005 přes webovou aplikaci Kaufhaus des Bundes (KdB), jejímž provozovatelem je BeschA.

V KdB je registrováno přes 250 zadavatelů a přes 5 000 dodavatelů. Povinnost nakupovat prostřednictvím centrálního zadavatele však není stanovena. Celkový počet transakcí přes KdB v roce 2008 přesáhl 32 500 v objemu přesahujícím 22 mil. eur.

Přehled komoditních kategorií na elektronickém tržišti KdB za rok 2008 je uveden v následující tabulce.

Č.	Komoditní kategorie	Bližší specifikace kategorie	Centrální zadavatel
1	Textil	Bytový textil, ložní prádlo apod.	BeschA
2	Ochranné prostředky a pracovní oblečení		BeschA a BFD SW
3	Kuchyňské a domácí přístroje a vybavení	Nádobí, kávovary a další kuchyňské spotřebiče	BeschA a BFD SW
4	Čisticí prostředky		BAM
5	Nábytek		BeschA
6	Kancelářské přístroje	Kopírky, laminovačky, vazačky	BFD SW

⁹ <http://www.evergabe-online.de/>

7	Kancelářský materiál		BFD SW
8	Informační technologie	PC, tiskárny, notebooky, PDA, síťové příslušenství, software apod.	BeschA
9	Telekomunikační přístroje		BeschA
10	Audio-video technika		BWB a BFD SW
11	Elektrické přístroje a osvětlení	Veškeré baterie kromě autobaterií, stolní lampy	BWB
12	Optické přístroje		Zatím nezadáváno centralizovaně
13	Detektory	Detektory materiálů, sondy	Zatím nezadáváno centralizovaně
14	Zaměřovací a navigační systémy	GPS navigace	BFD SW
15	Bezpečnostní vybavení	Bezpečnostní skříně a zámky	BeschA
16	Zbraně		Zatím nezadáváno centralizovaně
17	Munice a explozivní materiál		Zatím nezadáváno centralizovaně
18	Ostatní policejní vybavení	Vybavení pro policejní psy, vybavení střelnic apod.	BeschA a BFD SW
19	Hasicí přístroje	Hasicí přístroje	BeschA
20	Nástroje	Veškeré nástroje od přesných měřidel po zahradnické nářadí	BWB i BeschA
21	Plavidla	Lodní výzbroj a vybavení	BWB
22	Motorová vozidla	Veškerá motorová vozidla	BFD SW
23	Materiály pro údržbu motorových vozidel	Nářadí, autokosmetika apod.	BFD SW
24	Příslušenství a náhradní díly pro motorová vozidla	Pneumatiky, disky, autobaterie apod.	BFD SW
25	Léčiva	Léčiva, vakcíny a kontrastní látky	BWB
26	Zdravotnický materiál	Testy na drogy, lékárničky	BAM
27	Laboratorní vybavení	Laboratorní nábytek, přístroje, chemikálie, plyny	BAM

28	Služby	Přeprava, elektrická energie, telekomunikační služby	BeschA
----	--------	--	--------

Tabulka 1 Přehled komoditních kategorií na elektronickém tržišti KdB za rok 2008

2.3 Současný stav elektronizace procesu zadávání veřejných zakázek

Elektronizace zadávacích postupů je úzce spjata s centralizací zadávacích řízení. Lze ji vnímat jako prostředek, prostřednictvím kterého bude moci centrální zadavatel efektivně a transparentně realizovat zadávací řízení pro pověřující zadavatele.

V současnosti je míra využívání elektronických nástrojů u zadavatelů minimální. Tento fakt dokládají mimo jiné výsledky dotazníkového šetření provedeného MMR ČR v prvním čtvrtletí roku 2011¹⁰. Dotazníkové šetření probíhá opakovaně v ročních intervalech od roku 2007 a má za cíl sledovat postoj zadavatelů k elektronizaci a způsob a využívání elektronických nástrojů v praxi.

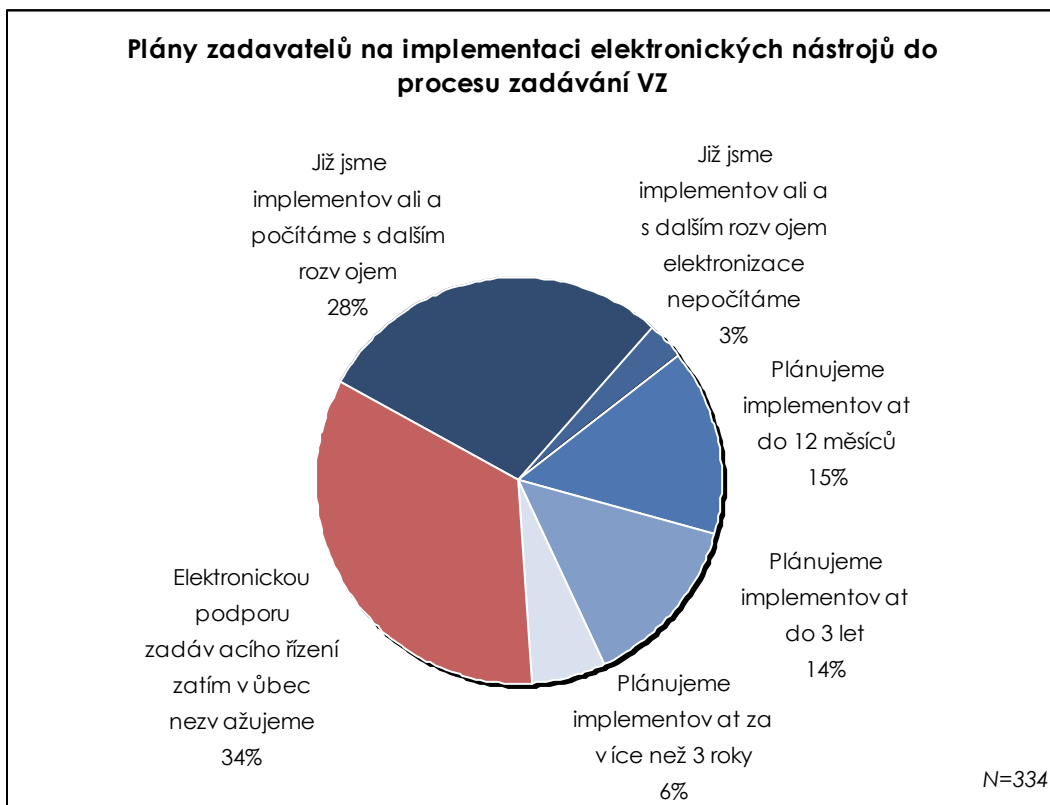
Výběrový soubor¹¹ obsahoval 1 249 zadavatelů, kteří v roce 2010 zadali alespoň jednu nadlimitní či podlimitní VZ uveřejněnou v IS VZ ÚS. Obdrženo bylo celkem 334 platně vyplněných dotazníků, což představuje 22 % návratnost. Nejpočetněji zastoupenou skupinu ve výzkumném vzorku¹² tvoří územní samosprávné celky (53 %), druhou nejpočetnější skupinou je Česká republika (17 %), dále následují zadavatelé z kategorie jiných právnických osob (14 %).

Na následujícím grafu jsou uvedeny plány zadavatelů na implementaci elektronických nástrojů do procesu zadávání veřejných zakázek. Z uvedených výsledků vyplývá, že v současnosti elektronickou podporu zadávacího řízení využívá 31 % zadavatelů. 34 % zadavatelů naopak elektronickou podporu zadávacího řízení vůbec nezvažuje.

¹⁰ Dotazníkové šetření bylo realizováno na základě opatření G.4 Strategie elektronizace.

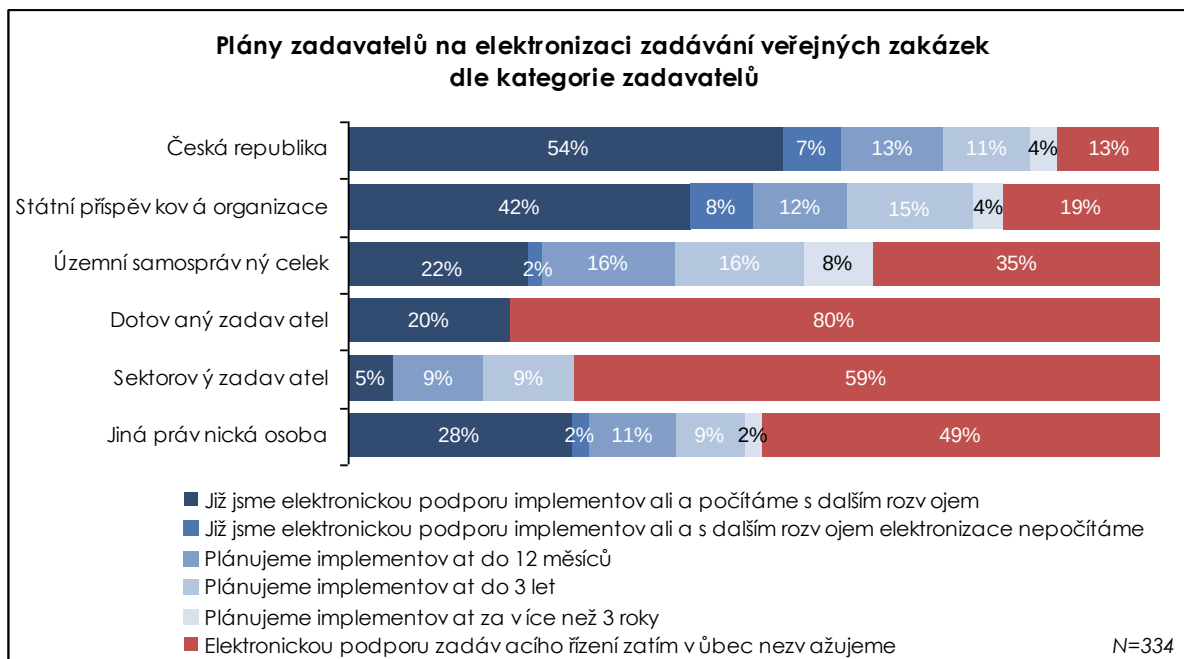
¹¹ Výběrový soubor je okruh zadavatelů, kteří byli osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku.

¹² Výzkumný vzorek představují ti zadavatelé, kteří platně vyplnili a odeslali dotazník.

Graf 4 Plány zadavatelů na implementaci elektronických nástrojů do procesu zadávání VZ

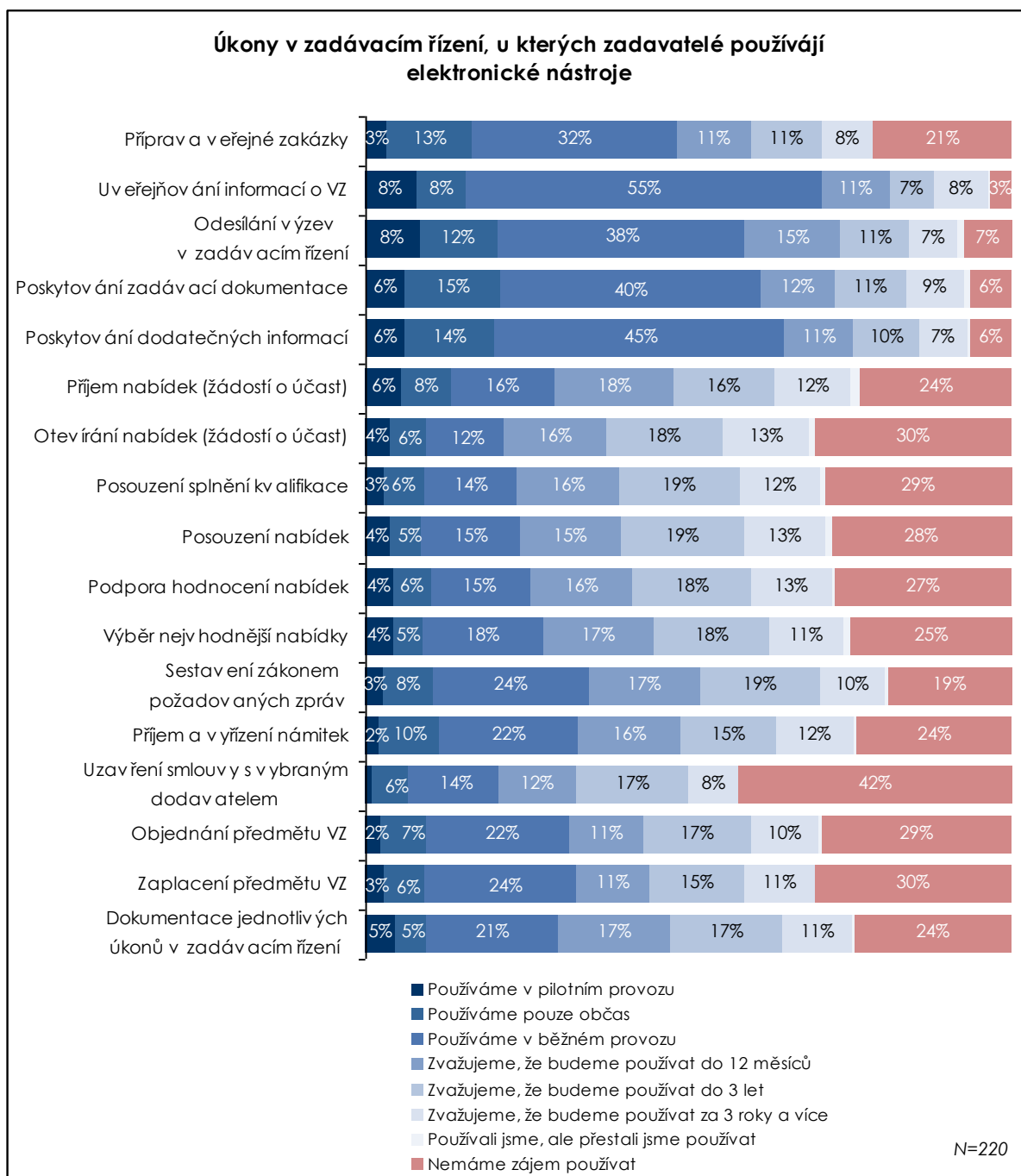
Plány zadavatelů na implementaci centralizovaného zadávání dle jednotlivých kategorií zadavatelů jsou uvedeny na následujícím grafu. Je patrné, že zadavatelé z kategorie Česká republika a státní příspěvkové organizace, tedy ti, kterým bude v etapě 1 uložena povinnost využívat při nákupech institut centrálního zadavatele, jsou s elektronizací zadávacích postupů nejdále.

Graf 5 Plány zadavatelů na elektronizaci zadávání veřejných zakázek dle kategorie zadavatelů

Nicméně z šetření vyplývá, že zadavatelé využívají elektronické nástroje pouze pro podporu dílčích úkonů v zadávacích řízeních, ne pro realizaci plně elektronických zadávacích řízení. Na následujícím grafu je uvedeno, v jaké míře využívají zadavatelé elektronické nástroje v jednotlivých fázích životního cyklu veřejné zakázky.¹³ Nejvíce zadavatelé využívají elektronické nástroje pro přípravu veřejných zakázek, uveřejňování informací o veřejných zakázkách, poskytování zadávacích dokumentací a dodatečných informací a odesílání výzev v zadávacím řízení.

¹³ Jedná se pouze o zadavatele, kteří již praktické zkušenosti s elektronickými nástroji mají či o jejich implementaci uvažují.

Graf 6 Úkony v zadávacím řízení, u kterých zadavatelé používají elektronické nástroje

3 Základní definice variant centralizovaného zadávání

V této kapitole jsou definovány dvě varianty centralizovaného zadávání, které jsou v tomto dokumentu vyhodnoceny za účelem určení optimálního využití institutu centrálního zadavatele ve veřejné správě v ČR. Základní definice variant je následující:

- **Varianta 1:** národní systém centralizovaného zadávání, kdy za jednotlivé zadavatele centralizovaně zadává národní centrální zadavatel, metodickou podporu vykonává správce centralizovaného zadávání.
- **Varianta 2:** centralizované zadávání na resortní úrovni, které je metodicky řízené správcem centralizovaného zadávání.

3.1 Varianta 1 – Centralizované zadávání na národní úrovni

Tato varianta předpokládá ustanovení **národního centrálního zadavatele**, který bude zadávat veřejné zakázky na nákupy určených komodit pro ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace, případně i další zadavatele (tzv. pověřující zadavatele), kteří do národního systému centralizovaného zadávání buď povinně či dobrovolně přistoupí. Národní centrální zadavatel vznikne jedním z následujících způsobů:

- vytvořením zcela nového subjektu a jeho začleněním do struktury veřejné správy,
- přidělením role národního centrálního zadavatele již existujícímu subjektu.

Každý zadavatel, který bude mít povinnost přistoupit do národního systému centralizovaného zadávání či do něj vstoupí dobrovolně, uzavře s národním centrálním zadavatelem smlouvu o centralizovaném zadávání a bude postupovat v souladu s pravidly pro fungování tohoto systému schválenými vládou ČR. Nákup komodit, které nebudou předmětem národního systému centralizovaného zadávání, zůstane v kompetenci jednotlivých zadavatelů. Centralizované zadávání bude metodicky řízeno správcem centralizovaného zadávání.

3.2 Varianta 2 – Centralizované zadávání na resortní úrovni

Centralizované zadávání bude prováděno na **úrovni jednotlivých resortů**, ve kterých budou povinně centralizovaně nakupovány určené komodity. Ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání se proto bude týkat pouze resortů složených z řídicího subjektu a minimálně dvou jemu podřízených organizací.

Za účelem koordinace, metodické podpory a monitoringu resortních systémů centralizovaného zadávání bude určen **správce centralizovaného zadávání**. Ten vznikne jedním z následujících způsobů:

- vytvořením zcela nového subjektu a jeho začleněním do struktury veřejné správy,
- přidělením role správce centralizovaného zadávání již existujícímu subjektu.

Jednotlivé resorty budou postupovat v souladu s minimálními požadavky na vytvoření a fungování resortního systému centralizovaného zadávání (dále jen „Minimální požadavky“) schválenými vládou ČR. Každý resort si v souladu s Minimálními požadavky vytvoří vlastní pravidla fungování resortního systému centralizovaného zadávání, která budou nejlépe vyhovovat specifikům příslušného resortu.

4 Podrobné vymezení variant

4.1 Vymezení základního rámce pro centralizované zadávání

V této kapitole je vymezen základní rámec pro centralizované zadávání v rámci obou variant, a to z následujících pohledů:

- okruh zadavatelů povinně zapojených do systému centralizovaného zadávání,
- okruh komodit vhodných pro centralizované zadávání,
- okruh zadávacích postupů vhodných pro centralizované zadávání.

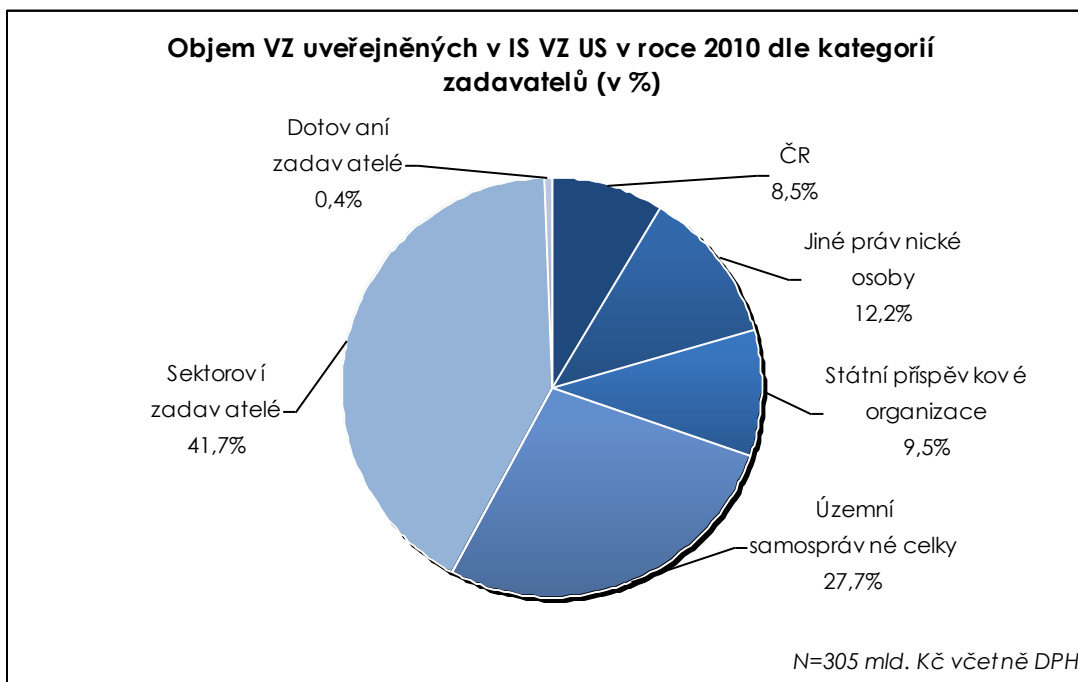
4.1.1 Okruh zadavatelů zapojených do centralizovaného zadávání

Okruh zadavatelů, kteří mohou být do centralizovaného zadávání potenciálně zařazeni, je vymezen § 2 ZVZ. Jedná se o následující kategorie zadavatelů:

- veřejní zadavatelé:
 - Česká republika (dle § 2 odst. 2 písm. a) ZVZ),
 - státní příspěvková organizace (dle § 2 odst. 2 písm. b) ZVZ),
 - územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek (dle § 2 odst. 2 písm. c) ZVZ),
 - jiná právnická osoba (dle § 2 odst. 2 písm. d) ZVZ),
- sektoroví zadavatelé (dle § 2 odst. 6 ZVZ),
- dotovaní zadavatelé (dle § 2 odst. 3 ZVZ).

Zadavatelé z těchto kategorií se značně liší, a to nejen velikostí své organizace a svého resortu, ale především z hlediska právních forem a možnosti vlády ČR ukládat těmto kategoriím zadavatelů povinnosti.

Na následujícím grafu je uvedeno, kolik procent z celkového objemu veřejných zakázek uveřejněných v IS VZ ÚS zadaly jednotlivé kategorie zadavatelů v roce 2010. Největší objem zadali sektoroví zadavatelé (42 %) a zadavatelé z kategorie územní samosprávné celky (28 %).

Graf 7 Objem VZ uveřejněných v IS VZ US v roce 2010 dle kategorií zadavatelů

V následující tabulce je uveden celkový objem veřejných zakázek zadáných jednotlivými kategoriemi zadavatelů v roce 2010.

Kategorie zadavatele			Celkový objem VZ zadáných v roce 2010 (v mil. Kč včetně DPH) ¹⁴
Veřejní zadavatelé	ČR	ÚOSS	42 665
		Ostatní OSS	12 114
	Jiné právnické osoby		78 565
	Státní příspěvkové organizace		61 685
	Územní samosprávné celky		178 893
Sektoroví zadavatelé			269 460
Dotovaní zadavatelé			2 893
Celkem			646 275

Tabulka 2 Celkový objem veřejných zakázek zadáných jednotlivými kategoriemi zadavatelů v roce 2010¹⁵

Za účelem stanovení, kteří zadavatelé budou využívat centralizované zadávání povinně a kteří dobrovolně, je vhodné rozdělit zadavatele do následujících skupin:

- **ústřední orgány státní správy** (dále jen „ÚOSS“) **a jim podřízené organizace**¹⁶ – jedná se o následující kategorie zadavatelů:
 - Česká republika,
 - státní příspěvková organizace,
 - jiná právnická osoba;
- **územní samosprávné celky a jim podřízené organizace** – jedná se o následující kategorie zadavatelů:

¹⁴ Hodnoty byly zaokrouhleny na celé miliony Kč.

¹⁵ Odhad celkového objemu VZ zadáných v roce 2010 tvoří 17,5 HDP a vychází z metodiky MMR založené na dokumentu „Odhad velikosti trhu veřejných zakázek v České republice v roce 2006“, J. Pavel, F. Ochraná, Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. Na základě metodiky je dále odhadován celkový objem veřejných zakázek malého rozsahu jako 80 % rozdílu mezi celkovým trhem VZ a objemem zadáných podlimitních a nadlimitních VZ uveřejněných v IS VZ US; zbylých 20 % tvoří objem VZ zadáných na základě výjimek dle § 18 ZVZ. Odhady celkového objemu VZ dle jednotlivých kategorií zadavatelů vychází ze zjednodušeného předpokladu, že podíl objemu podlimitních a nadlimitních VZ uveřejněných v IS VZ US zadáných danou kategorií zadavatele na celkovém objemu podlimitních a nadlimitních VZ uveřejněných v IS VZ US je shodný s podílem objemu VZMR zadáných touto kategorií zadavatele na celkovém objemu zadáných VZMR (to samé platí pro případ výjimek dle § 18 ZVZ).

¹⁶ Podřízenou organizací je právnická osoba, která je zřízená ústředním orgánem státní správy, nebo ve které má ústřední orgán státní správy majetková práva, nebo ve které vykonává vliv na řízení, a která je veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a), b) či d).

- územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek,
- jiná právnická osoba;
- **ostatní zadavatelé** – jedná se o následující kategorie zadavatelů:
 - sektorový zadavatel,
 - dotovaný zadavatel.

Povinnost využívání institutu centrálního zadavatele **v případě obou variant** bude zadavatelům uložena ve dvou etapách, a to především vzhledem k legislativním možnostem zajištění centralizovaného zadávání (viz kapitola 4.3):

- **Etapa 1**
 - ústřední orgány státní správy,
 - jejich podřízené organizace, které jsou veřejnými zadavateli dle § 2 odst. 2 písm. a), b) a d) ZVZ.
- **Etapa 2** – rozšíření okruhu povinných subjektů o:
 - územní samosprávné celky, tj. veřejní zadavatele dle § 2 odst. 2 písm. c) ZVZ,
 - jejich podřízené organizace, které jsou veřejnými zadavateli dle § 2 odst. 2 písm. c) a d) ZVZ.

Okruh zadavatelů ve variantě 2 se bude lišit od okruhu zadavatelů ve variantě 1. Důvodem je, že **v rámci varianty 2 bude uložena povinnost ustanovit resortní systém centralizovaného zadávání pouze těm zadavatelům, kteří mají alespoň dvě podřízené organizace** (dále jen „řídící subjekty“).¹⁷

Řídící subjekt může pro některou ze svých podřízených organizací, pro kterou je účast v národním či resortním systému povinná, požádat vládu ČR o výjimku z této povinnosti. Výjimka by měla být specifikována:

- dobou, na kterou se má výjimka vztahovat – buď neomezeně či na konkrétní časový interval,
- komoditami, na které se má výjimka vztahovat – buď veškeré komodity, které mají být v rámci systému centralizovaného zadávání povinně nakupovány centralizovaně, či pouze některé.

Žádost o výjimku musí být řádně odůvodněna a národní centrální zadavatel v případě varianty 1 či správce centralizovaného zadávání v případě varianty 2 k žádosti zpracuje své

¹⁷ Důvodem je výklad § 3 ZVZ, kdy centralizované zadávání může být využito pouze v případě, že centrální zadavatel vykonává zadavatelské činnosti alespoň pro dva pověřující zadavatele.

stanovisko. Žádost o výjimku včetně stanoviska následně řídící subjekt předá vládě ČR ke schválení.

4.1.2 Komodity vhodné pro centralizované zadávání

Centralizované zadávání je vhodné využít především pro nákup komodit, které jsou **dobře standardizovatelné**. Jedná se tedy o komodity, u nichž je možné předmět veřejné zakázky definovat s použitím sady parametrů (charakteristik), které jsou významné pro jednoznačný popis komodity a výběr dodavatele. Parametry mohou mít následující povahu:

- funkční – parametry definují funkci nebo službu, kterou má komodita poskytovat (např. přepravní box zajišťující stálou teplotu přepravovaného zboží),
- výkonovou – parametry definují požadovanou výkonnost (např. pás, který přepraví 50 t materiálu za hodinu),
- technickou – parametry definují technické a fyzické vlastnosti komodity (např. dřevěná deska kancelářského stolu o rozměrech 40 x 80 cm).

Jednou z metod základní kategorizace nakupovaných komodit je například tzv. **Kraljicova metoda**¹⁸. Principem metody je rozčlenění výdajů do čtyř základních kvadrantů dle následujících kritérií:

- výše rizika spojeného se zajištěním dodávky komodity – riziko může spočívat především v následujících faktorech:
 - vzácnost komodity,
 - špatná nahraditelnost komodity jinou komoditou se shodnými či obdobnými možnostmi užití (tzv. substituovatelnost komodity),
 - bariéry pro vstup nových firem dodávajících komoditu na trh,
 - významné logistické náklady,
 - monopolní či oligopolní postavení dodavatele,
- finanční objem nákupů komodity.

Charakteristika komodit z jednotlivých kvadrantů je uvedena na následujícím schématu. Správce centralizovaného zadávání bude pro centralizované zadávání navrhopat zejména komodity spadající do **kvadrantu I a II**.

¹⁸ Jedná se o jednu z všeobecně uznávaných metod pro řízení portfolia výdajů, která byla poprvé publikována Peterem Kraljicem roku 1983 ve studii Purchasing must become supply management.

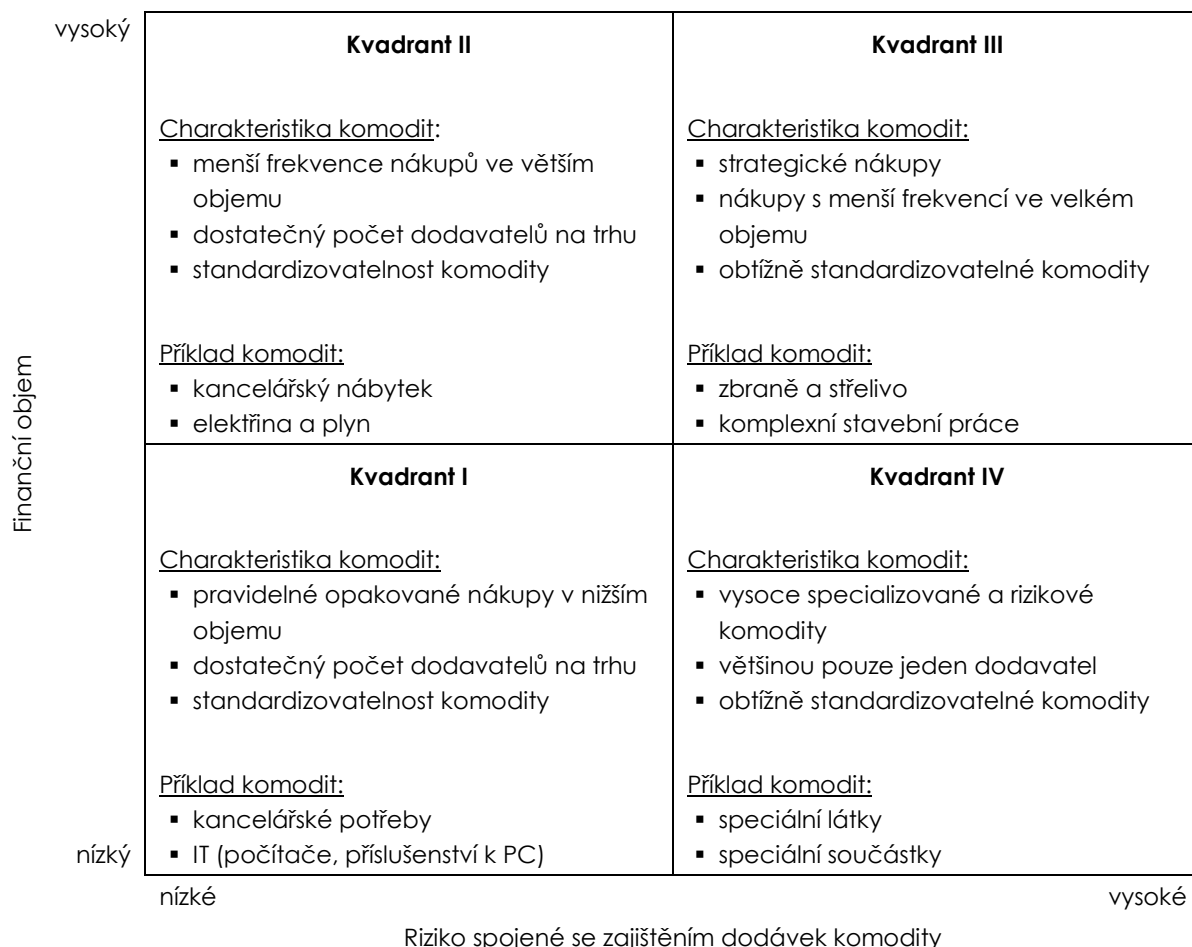

Schéma 1 Charakteristika komodit z jednotlivých kvadrantů

Komoditní povinnost bude stanovena s využitím číselníku NIPEZ, který spravuje MMR ČR. Číselník NIPEZ představuje nově vytvořené komoditní kategorie s návazností na stávající hierarchii položek klasifikace CPV¹⁹ a pokrývá celý komoditní rozsah používaný na trhu VZ v ČR. Obsahuje následující datová pole:

- kód komoditní kategorie,
- název komoditní kategorie,
- základní charakteristika komoditní kategorie,
- identifikátor, který určuje, zda je nákup komodity povinný prostřednictvím e-tržště,
- navázaná hierarchie položek CPV.

¹⁹ Nařízení komise (ES) č. 213/2008 ze dne 28. listopadu 2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES o postupech při zadávání zakázek, pokud jde o přezkum CPV.

Komoditní povinnost bude stanovena na nejnižší možné úrovni CPV kódu. V příkladu uvedeném níže bude komoditní povinnost stanovována až na úrovni položky 30213300-8 – Stolní počítač:

- Kategorie 06 z číselníku NIPEZ – Počítače a stroje na zpracování dat
 - 30200000-1 – Počítače
 - 30210000 – Stroje na zpracování dat (technické vybavení)
 - 30213000-5 – Osobní počítače
 - 30213300-8 – Stolní počítač

Číselník NIPEZ bude obsahovat datové pole, které bude identifikovat, zda je nákup komodity povinný s využitím institutu centrálního zadavatele.

4.1.2.1 Varianta 1 – komodity vhodné pro národní centralizovaného zadávání

Na základě výdajové analýzy ústředních orgánů státní správy bude správcem centralizovaného zadávání určen výčet komodit, které budou povinně nakupovány v rámci národního systému centralizovaného zadávání (dále jen „Seznam komodit“). Seznam komodit bude správcem centralizovaného zadávání následně předložen ke schválení vládě ČR.

Seznam komodit bude obsahovat komodity, které splňují výše uvedené charakteristiky a jsou nakupovány průřezově všemi resorty zapojenými do systému centralizovaného zadávání. Příkladem takových komodit jsou:

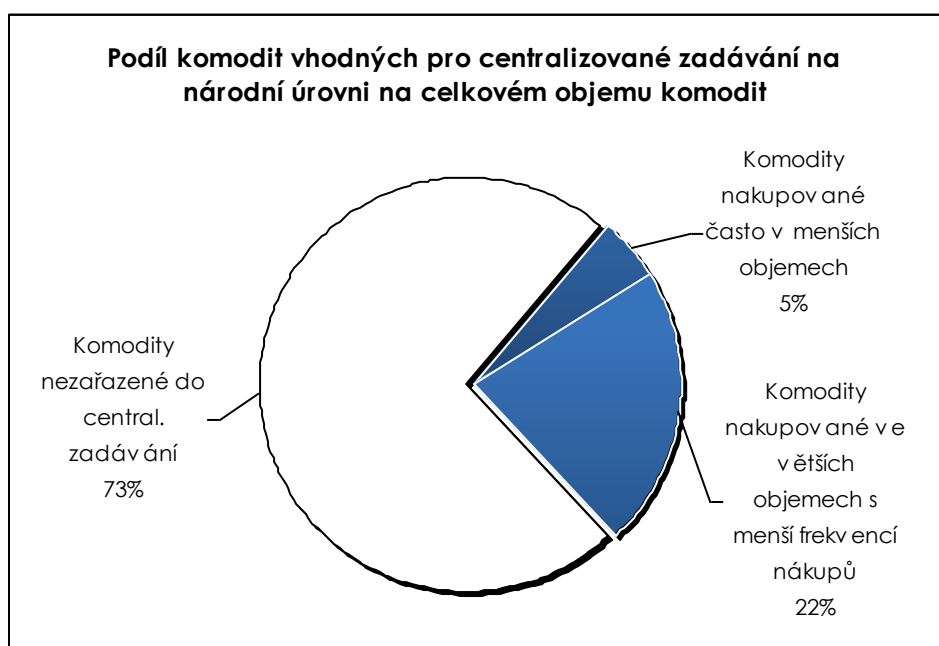
- kancelářské potřeby,
- informační a komunikační technologie,
- kancelářský nábytek,
- elektrická energie a zemní plyn,
- telekomunikační služby.

Podíl objemu vhodných komodit pro centralizované zadávání vzhledem k celkovému objemu nakupovaných komodit je odhadován na 27 %.²⁰ Tyto komodity je možné ještě dále rozdělit následovně:

²⁰ Jedná se o kvalifikovaný odhad zpracovatele založený na dokumentu „Návrh modelu fungování národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)“ a dokumentu „Zpracování kategorizace a standardizace komodit vhodných pro zadávání prostřednictvím e-tržišť“, které byly vypracovány pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR společností Deloitte.

- komodity nakupované často v menších objemech (odpovídá kvadrantu I Kraljicovy matice) – podíl těchto komodit je odhadován na 5 % z celkového nakupovaného objemu,
- komodity nakupované ve větších objemech s menší frekvencí nákupů (odpovídá kvadrantu I Kraljicovy matice) – podíl těchto komodit je odhadován na 22 % z celkového nakupovaného objemu.

Rozložení komodit vhodných pro centralizované zadávání na národní úrovni je uvedeno na následujícím obrázku.

Graf 8 Komodity vhodné pro centralizované zadávání na národní úrovni

4.1.2.2 Varianta 2 – komodity vhodné pro resortní centralizované zadávání

Každý resort je specifický svým zaměřením daným kompetenčním zákonem²¹, a tedy i komoditami, které nakupuje (resort Ministerstva zdravotnictví na zdravotní péči, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost apod., Ministerstvo zemědělství na oblast zemědělství, vodního hospodářství, potravinářský průmysl a pro správu lesů, myslivosti a rybářství, mimo území národních parků apod.). Díky tomu každý resort disponuje specifickými znalostmi trhu a komodit, které jsou spojené s oblastí, na kterou se jeho činnost zaměřuje.

²¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (kompetenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Je proto účelné nákup těchto specifických komodit, které jsou zároveň dobře standardizovatelné, na resortní úrovni centralizovat. Odborníci na nákup daných komodit budou přesunuti na jedno místo, které bude zajišťovat centralizované zadávání pro celý resort. Tím dojde k vytvoření vysoce kvalifikovaného týmu pracovníků a totožné činnosti přestanou být vykonávány více pracovníky nezávisle na sobě.

Seznam komodit, které budou povinně nakupovány s využitím institutu centrálního zadavatele v rámci resortního systému centralizovaného zadávání (dále jen „Resortní seznam komodit“), bude vytvořen ve dvou krocích:

- správce centralizovaného zadávání připraví minimální seznam komodit (dále jen „Minimální povinný seznam komodit“), který předloží ke schválení vládě ČR,
- v každém resortu bude tento Minimální povinný seznam na základě analýzy nakupovaných komodit rozšířen o komodity specifické pro daný resort, které jsou vhodné pro centralizované zadávání.

Resortní seznam komodit schválí vedoucí pracovník řídicího subjektu v daném resortu. Příkladem komodit, které jsou specifické pro resort zdravotnictví a jsou vhodné pro centralizované zadávání, jsou:

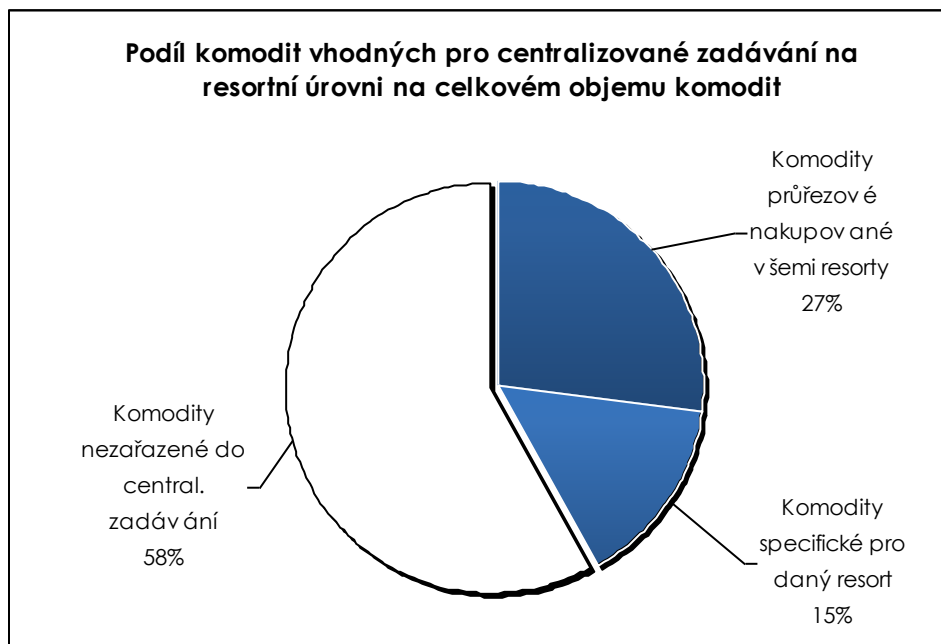
- léčiva,
- zdravotnický materiál.

Podíl objemu vhodných komodit pro centralizované zadávání vzhledem k celkovému objemu nakupovaných komodit je odhadován na 42 %.²² Tyto komodity je možné ještě dále rozdělit následovně:

- komodity průřezově nakupované všemi resorty (komodity z kvadrantu I a II Kraljicovy matice, které jsou nakupovány průřezově) – podíl těchto komodit je odhadován na 27 % z celkového nakupovaného objemu,
- komodity specifické pro konkrétní resort nakupované ve větších objemech s menší frekvencí nákupů (zbylé komodity z kvadrantu I a II Kraljicovy matice) – podíl těchto komodit je odhadován na 15 % z celkového nakupovaného objemu.

Rozložení komodit vhodných pro centralizované zadávání na resortní úrovni je uvedeno na následujícím obrázku.

²² Jedná se o kvalifikovaný odhad zpracovatele založený na dokumentu „Návrh modelu fungování národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)“ a dokumentu „Zpracování kategorizace a standardizace komodit vhodných pro zadávání prostřednictvím e-tržišť“, které byly vypracovány pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR společností Deloitte.

Graf 9 Komodity vhodné pro centralizované zadávání na resortní úrovni

4.1.3 Zadávací postupy vhodné pro centralizované zadávání

Ne všechny zadávací postupy, prostřednictvím nichž je možné nákup komodit vymezených v předchozí kapitole zajistit, jsou vhodné pro centralizované zadávání. V této kapitole je proto uveden přehled možných zadávacích postupů a jsou zde identifikovány ty zadávací postupy, které jsou pro využívání institutu centrálního zadavatele vhodné.

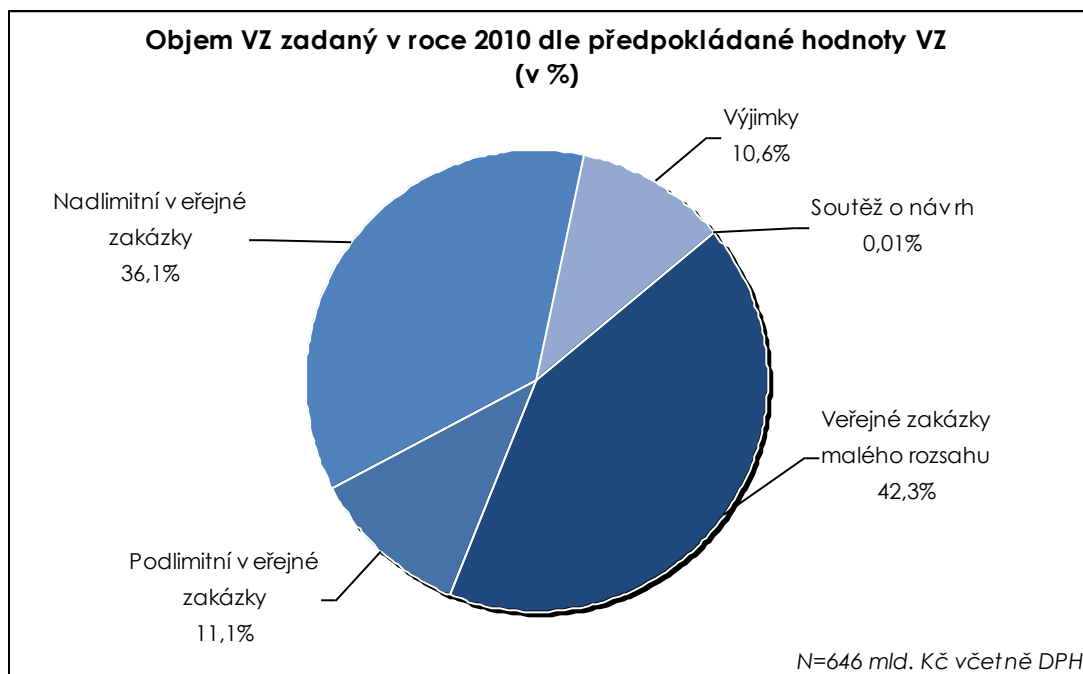
Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů upravuje:

- **postupy při zadávání veřejných zakázek**
 - veřejných zakázek malého rozsahu,²³
 - podlimitních VZ,
 - nadlimitních VZ;
- **soutěž o návrh.**

Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, pak upravuje **koncesní řízení** jako další z postupů výběru dodavatelů.

²³ Zadavatel je při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu povinen dodržet zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v souladu s § 6 ZVZ.

Podíl jednotlivých VZ dle výše předpokládané hodnoty a výjimek dle § 18 ZVZ na celkovém objemu VZ zadáných v roce 2010 je uveden na následujícím grafu.

Graf 10 Objem VZ zadáný v roce 2010 dle předpokládané hodnoty VZ

V následující tabulce je uveden objem a počet VZ zadáných v roce 2010 dle jednotlivých zadávacích postupů.

Veřejné zakázky	Objem VZ zadáných v roce 2010 (mil. Kč včetně DPH)²⁴	Počet VZ zadáných v roce 2010
Veřejné zakázky malého rozsahu	273 061	376 367
Podlimitní veřejné zakázky	71 879	6 018
Nadlimitní veřejné zakázky	232 991	3 542
Výjimky	68 265	4 551
Soutěž o návrh	78	41
Celkem	646 275	390 519

Tabulka 3 Odhad objemu a počtu VZ zadáných v roce 2010 dle jednotlivých zadávacích postupů

Vzhledem k tomu, že soutěž o návrh a koncesní řízení jsou používány zejména v případech, kdy je předmět plnění veřejné zakázky značně složitý a zadavatel jej proto často není

²⁴ Hodnoty byly zaokrouhleny na celé miliony Kč.

schopen detailně vymezit (tj. zadavatel vymezí potřebu a dodavatelé navrhnou tvůrčí řešení způsobu uspokojení potřeby), tyto zadávací postupy nejsou pro centralizované zadávání vhodné.

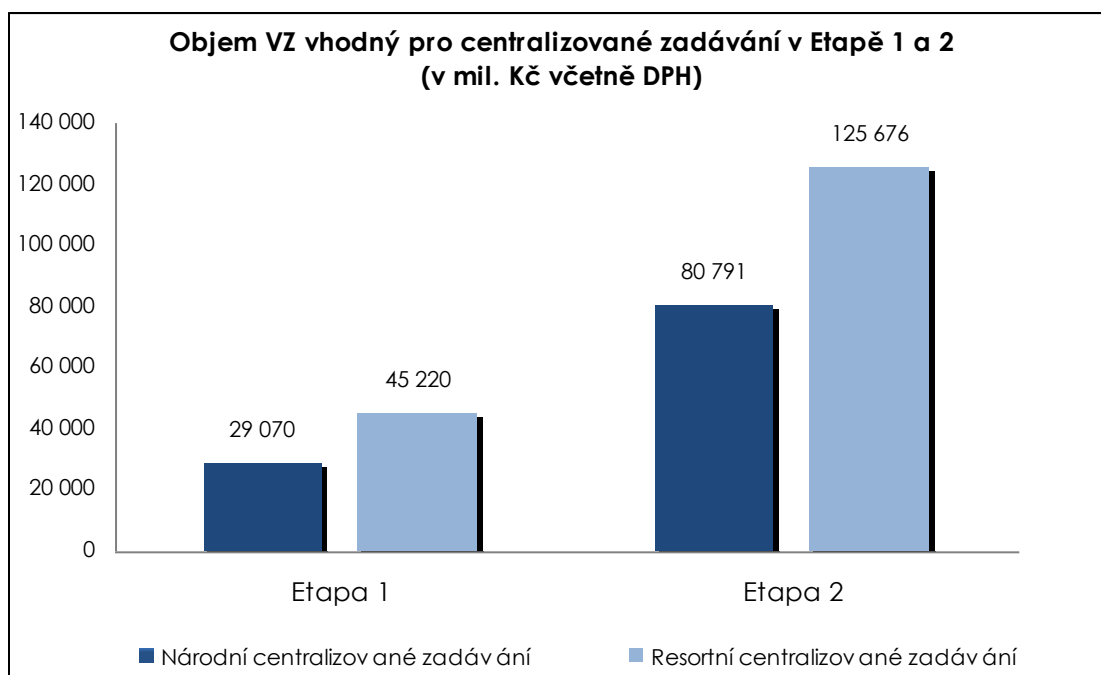
Dále nejsou vhodné pro využití institutu centrálního zadavatele postupy pro zadávání VZ na základě výjimek definovaných v § 18 ZVZ. Jedná se např. o veřejné zakázky, jejichž předmětem jsou utajované informace, výroba nebo koupě zbraní, vydání, prodej, koupě nebo jiný převod cenných papírů – tyto veřejné zakázky mají natolik specifický předmět plnění, že je mohou zadavatelé zadávat mimo režim ZVZ. Z tohoto důvodu je vhodnější, aby se na ně centralizované zadávání nevztahovalo.

Do centralizovaného zadávání je tedy **vhodné zařadit** zadávání následujících veřejných zakázek:

- **veřejné zakázky malého rozsahu analogicky k § 18 ZVZ,**
- **podlimitní VZ mimo výjimky dle § 18 ZVZ,**
- **nadlimitní VZ mimo výjimky dle § 18 ZVZ.**

4.1.4 Odhad objemu VZ vhodných pro centralizované zadávání

Na základě okruhu zadavatelů, kterým bude uložena povinnost účastnit se systému centralizovaného zadávání, a okruhu komodit a zadávacích postupů vhodných pro centralizované zadávání vymezených v předchozích kapitolách odhadlo MMR ČR celkový objem veřejných zakázek, jejichž zadávání lze centralizovat v obou variantách. Pro porovnání je zde uveden odhad objemu v rámci etapy 1 a etapy 2.

Graf 11 Objem VZ vhodný pro centralizované zadávání v Etapě 1 a 2²⁵

4.2 Procesní a organizační zajištění

V této kapitole je popsáno procesní a organizační zajištění centralizovaného zadávání ve variantě 1 a 2. Následující schéma procesního modelu na makroúrovni shrnuje základní aktivity nezbytné pro fungování systému centralizovaného zadávání, ať již na národní či resortní úrovni.

²⁵ Odhad je proveden na základě dat o veřejných zakázkách uveřejněných v IS VZ US a z odhadů MMR za rok 2010. Není zohledněno časové hledisko, tj. že etapa 1 navazuje na etapu 2 a hodnota peněz se proto v čase mění. Do etapy je v grafu 1 zahrnut objem VZ vhodných pro centralizované zadávání zadaný 100 % ÚOSS, ostatních organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací a 5 % z objemu zadaného jinými právníckými osobami. Do etapy 2 je objem zadaný jinými právníckými osobami zvýšen na 50 % a je přidán objem VZ vhodných pro centralizované zadávání zadaný územními samosprávnými celky (v rámci odhadu je předpokládáno 100% zapojení územních samosprávných celků).

Klíčové jsou hlavní aktivity (tj. core procesy), mezi které patří například komoditní expertiza, administrace veřejných zakázek či správa seznamu nakupovaných položek, neboť kvůli výkonu těchto aktivit bude systém centralizovaného zadávání ustanoven. Důležitou roli pro fungování celého systému však představují také vrcholové řídicí aktivity (management), podpůrné a administrativní aktivity (např. finanční řízení či personální řízení) z pohledu zajištění materiálních a dalších předpokladů. Metodická podpora centralizovaného zadávání bude v obou variantách směřována ke všem procesům centralizovaného zadávání.

Zabezpečení jednotlivých aktivit se liší dle varianty a je popsáno v následujících kapitolách.

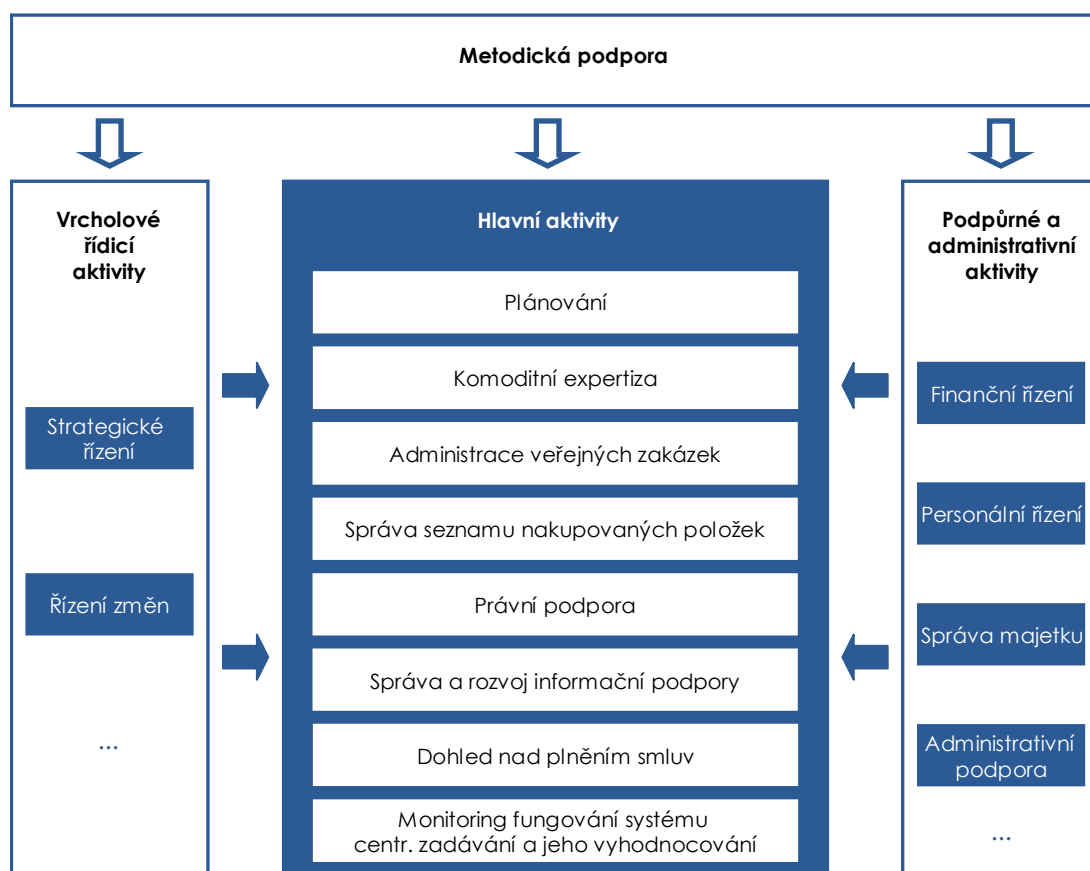

Schéma 2 Dekompozice aktivit národního centrálního zadavatele (procesní model)

4.2.1 Varianta 1 – procesní a organizační zajištění

Ve variantě 1 lze identifikovat následující hlavní subjekty, které jsou klíčové pro fungování národního centralizovaného zadávání. Jsou jimi:

- **národní centrální zadavatel,**
- **pověřující zadavatelé** složení z řídicích subjektů a podřízených organizací,

- **správce centralizovaného zadávání** – roli správce bude vykonávat Ministerstvo pro místní rozvoj.

Základní vztahy mezi těmito subjekty jsou zobrazeny na následujícím schématu.

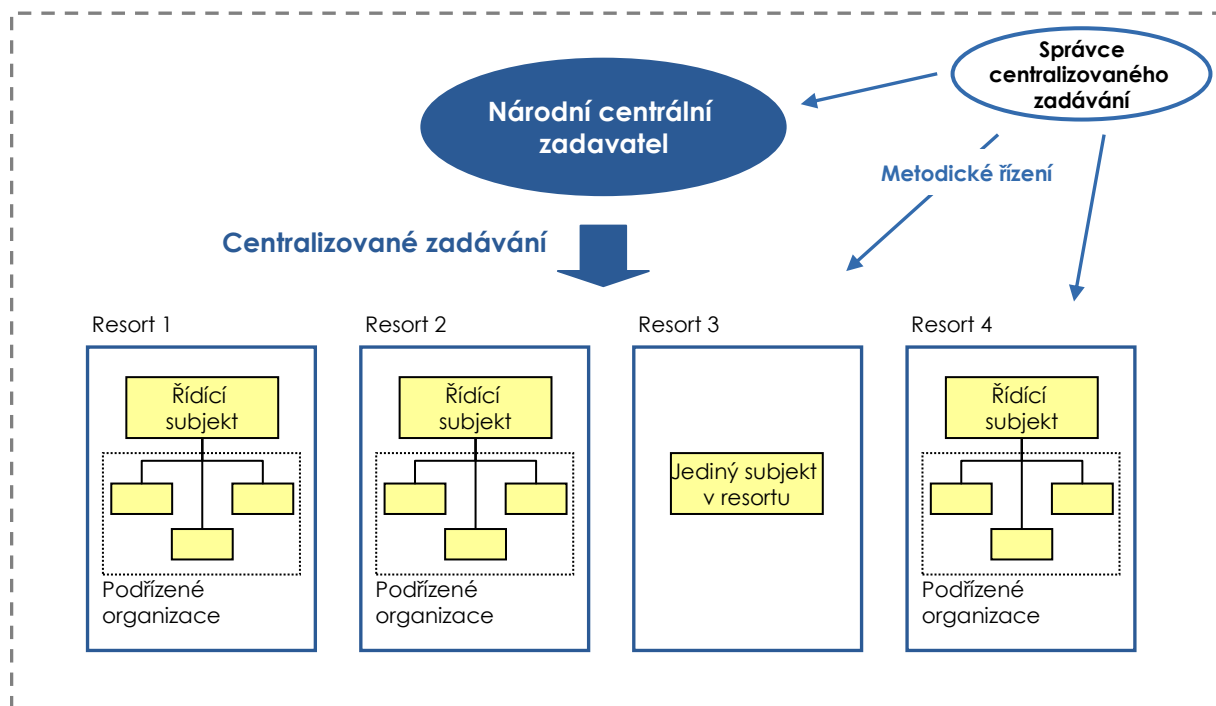

Schéma 3 Organizační zajištění národního systému centralizovaného zadávání

V následujících kapitolách jsou popsány hlavní činnosti, které budou jednotlivými subjekty při přípravě národního systému centralizovaného zadávání a následně při jeho fungování vykonávány. K jednotlivým činnostem je uveden odhad přepočteného počtu pracovníků²⁶ potřebných k jejich zabezpečení.

²⁶ Přepočtený počet pracovníků je přepočtený stav pracovníků na 8 hodinovou pracovní dobu. Jednotlivé zmíněné činnosti budou kumulovány do pracovních pozic dle aktuálních manažerských rozhodnutí a organizačních potřeb dotčeného subjektu.

Veškeré odhady přepočteného počtu pracovníků v této analýze jsou kvalifikovanými odhady zpracovatele, které vychází ze současného stavu zadavatelské praxe.

4.2.1.1 Činnosti národního centrálního zadavatele

Činnosti národního centrálního zadavatele související s ustanovením systému centralizovaného zadávání

V období mezi pověřením centrálního zadavatele k ustanovení národního systému centralizovaného zadávání a realizací prvních centralizovaných zadávacích řízení bude cílem národního centrálního zadavatele především provedení následujících činností:

- příprava návrhu na ustanovení národního systému centralizovaného zadávání (minimální náležitosti návrhu jsou uvedeny v kapitole 4.2.3.2,
- příprava návrhu usnesení vlády, kterým bude systém ustanoven,
- sběr a analýza informací o průměrné roční spotřebě komodit ze Seznamu komodit od jednotlivých pověřujících zadavatelů,
- analýza aktuálně účinných smluvních vztahů uzavřených pověřujícími zadavateli na komodity ze Seznamu komodit (především analýza možností a případných termínů jejich ukončení a nákladů s tím spojených),
- příprava smluv o centralizovaném zadávání,
- zajištění informační podpory podporující efektivní průběh centralizovaného zadávání (především sběr požadavků od jednotlivých pověřujících zadavatelů).

Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon těchto činností národního centrálního zadavatele je uveden v následující tabulce.

Rozsah aktivit, které jsou zařazeny do skupiny „vrcholové řídicí aktivity“ a „podpůrné a administrativní aktivity“, se bude lišit pro případ, kdy centrální zadavatel vznikne pověřením již existujícího subjektu, a případ, kdy bude vytvořen zcela nový subjekt. V případě vzniku centrálního zadavatele pověřením existujícího subjektu bude za účelem provádění těchto aktivit využit již existující řídicí a podpůrný aparát, případně bude mírně navýšen. Vytvoření národního centrálního zadavatele pověřením existujícího subjektu se proto jeví jako efektivnější z pohledu personálních nákladů.

Aktivity národního centrálního zadavatele	Odhad přepočteného počtu pracovníků	
	Národní centrální zadavatel vytvořen jako nový subjekt	Rolí národního centrálního zadavatele pověřen existující subjekt
Hlavní aktivity	16	16
Vrcholové řídicí aktivity	4	1
Podpůrné a administrativní aktivity		
Celkem	20	17

Tabulka 4 Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon agendy národního centrálního zadavatele související s ustanovením systému

Činnosti národního centrálního zadavatele související s fungováním systému centralizovaného zadávání

Po ustanovení národního systému centralizovaného zadávání bude tým pracovníků, kteří se podíleli na jeho přípravě, rozšířen a v cílovém stavu bude složen z odborníků, kteří budou mít na starosti činnosti uvedené v následující tabulce.

Hlavní aktivity národního centrálního zadavatele	Příklad konkrétních činností	Klíčová kvalifikace pracovníka	Přepočtený počet pracovníků
Plánování	▪ tvorba a aktualizace plánů provozování systému centralizovaného zadávání, ▪ tvorba a aktualizace časového harmonogramu průběhu centralizovaného zadávání,	▪ znalost centralizovaně nakupovaných komodit (komoditní expertiza), ▪ zkušenosti s procesem plánování, ▪ zkušenosti s prováděním a	3

	▪ zajišťování sběru požadavků na spotřebu komodit od jednotlivých pověřujících zadavatelů zapojených do centralizovaného zadávání, ▪ tvorba požadavků na realizaci zadávacích řízení.	vyhodnocováním výdajových analýz.	
Komoditní expertiza	▪ analýza komodit nakupovaných zadavateli zapojenými do centralizovaného zadávání (zejména analýza z pohledu objemu nakupovaných komodit, jejich charakteristik, postavení dodavatelů nabízejících dané komodity), ▪ provádění průzkumu trhu ▪ standardizace komodit (např. standardizace nakupovaného množství, obchodních podmínek), ▪ zasílání podnětů správci centralizovaného zadávání týkajících se změn v číselníku NIPEZ ve vztahu ke komoditám nakupovaným centralizovaně, ▪ podpora zadavatelů zapojených do centralizovaného zadávání s přechodem na číselník NIPEZ za účelem klasifikace jimi nakupovaných komodit.	▪ znalost jednotlivých trhů výrobků a služeb a komodit, které jsou na nich nakupovány, ▪ schopnost parametrického popisu komodit (viz kapitola 4.1.2), ▪ zkušenosti s tvorbou a správou číselníků.	9
Administrace centralizovaně zadávaných veřejných zakázek	▪ příprava zadávacích podmínek včetně stanovení předpokládané hodnoty VZ, podrobné specifikace předmětu VZ apod., ▪ realizace centralizovaných zadávacích řízení,	▪ znalost ZVZ, především pak veškerých zadávacích postupů v zákoně upravených, ▪ znalost právních předpisů upravujících	14

	- vypořádání námitek a případných přezkumných řízení u ÚOHS, - podpis smluv s vítěznými dodavateli, - uchovávání dokumentace.	principy 3E, - zkušenosti s přípravou zadávacích podmínek, - zkušenosti se zadáváním veřejných zakázek malého rozsahu a VZ upravených v ZVZ.	
Správa seznamu nakupovaných položek	- informování pověřujících zadavatelů o smlouvách uzavřených v systému centralizovaného zadávání, - správa seznamu nakupovaných položek (zejména přehled vysoutěžených cen u centralizovaně nakupovaných komodit, dodavatelů, kteří na základě uzavřených smluv komodity dodávají, a smluv, na základě kterých dodavatelé poskytují plnění).	základní znalost centralizovaně nakupovaných komodit.	1
Právní podpora	- příprava a správa vzorů smluv používaných při centralizovaném zadávání na centralizovaně nakupované komodity, - příprava smluv o centralizovaném zadávání, - příprava rámcových a prováděcích smluv (tj. smluv, na základě kterých je dodavatelem poskytováno konkrétní plnění), - správa registru smluv, dodatkování smluv a zpracování úplných znění smluv, - zpracovávání odborných stanovisek v případě rozhodování o námitkách uchazečů či přezkumného	- znalost zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů a dalších právních předpisů v oblasti závazkových vztahů, - znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, - zkušenosti s přípravou smluv (smluv o centralizovaném zadávání, rámcových smluv a smluv prováděcích).	7

	řízení u ÚOHS, ▪ kontrola formálně právních náležitostí, a to zejména u zadávacích podmínek a smluv.		
Správa a rozvoj informační podpory	▪ administrace informační podpory zajišťující efektivní průběh centralizovaného zadávání (viz kapitola 4.5), ▪ zpracování námětů na rozvoj informační podpory centralizovaného zadávání v NIPEZ, ▪ příjem a řešení provozních požadavků na informační podporu, řešení provozních incidentů.	▪ zkušenosti se správou a rozvojem informační podpory obdobného rozsahu, ▪ znalost technologií, na kterých bude řešení postaveno.	2
Dohled nad plněním smluv ²⁷	▪ dohled nad dodržováním smluvních podmínek dodavateli, ▪ dohled nad dodržováním standardů kvality plnění poskytovaného dodavatelem, ▪ dohled nad nepřekračováním limitů z uzavřených smluv, ▪ provádění případných dalších činností vyplývajících ze smlouvy o centralizovaném zadávání, které mohou zahrnovat například účast na přejímce zboží, zajištění skladového hospodaření.	▪ znalost zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, ▪ základní orientace v oblasti jakosti a kvality výrobků.	2

²⁷ Dohled nad plněním smluv buď provádí centrální zadavatel či sami pověřující zadavatelé, a to v závislosti na pravomocích a odpovědnostech upravených ve smlouvě o centralizovaném zadávání.

Monitoring fungování systému centralizovaného zadávání a jeho vyhodnocování	▪ monitoring dodržování nastaveného harmonogramu fungování systému centralizovaného zadávání, ▪ tvorba analýz a statistik souvisejících s centralizovaným zadáváním, ▪ kontrola povinnosti využívání centralizovaného zadávání u komodit ze Seznamu komodit, ▪ průběžné vyhodnocování systému centralizovaného zadávání, ▪ zpracování technicko-ekonomického posouzení rozšíření systému centralizovaného zadávání o další komodity a na další subjekty, ▪ zpracovávání zpráv o fungování národního systému centralizovaného zadávání předkládaných vládě ČR.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s tvorbou analýz a statistik, ▪ zkušenosti s prováděním controllingu – analýza odchylek od plánu, ▪ zkušenosti se zpracováním studie proveditelnosti včetně cost-benefit analýzy.	2
Metodická podpora pověřujících zadavatelů	▪ příprava metodických materiálů určených pro pověřující zadavatele s cílem zajištění efektivního průběhu centralizovaného zadávání, ▪ poskytování metodické podpory pověřujícím zadavatelům, především formou telefonické a e-mailové podpory.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s centralizovaným zadáváním dle § 3 ZVZ, ▪ zkušenosti s tvorbou metodických dokumentů.	2
Celkový přepočtený počet pracovníků			42

Tabulka 5 Činnosti národního centrálního zadavatele související s provozem národního systému centralizovaného zadávání

Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon agendy národního centrálního zadavatele je uveden v následující tabulce.

Aktivity národního centrálního zadavatele	Odhad přepočteného počtu pracovníků	
	Národní centrální zadavatel vytvořen jako nový subjekt	Rolí národního centrálního zadavatele pověřen existující subjekt
Hlavní aktivity	42	42
Vrcholové řídicí aktivity	8	2
Podpůrné a administrativní aktivity		
Celkem	50	44

Tabulka 6 Celkový odhad počtu pracovníků potřebný pro výkon agendy národního centrálního zadavatele související s fungováním systému

4.2.1.2 Činnosti pověřujících zadavatelů

V období mezi ustanovením národního systému centralizovaného zadávání a realizací prvních centralizovaných zadávacích řízení provedou jednotliví zadavatelé zapojení do centralizovaného zadávání v roli pověřujících zadavatelů činnosti popsané v rámci kapitoly 4.2.3.2, mezi které patří zejména:

- provedení analýzy dopadů zavedení postupů souvisejících s centralizovaným zadáváním do organizace zadavatele,
- provedení úpravy vnitřních předpisů.

V následující tabulce jsou uvedeny činnosti, které budou pověřující zadavatelé vykonávat od okamžiku zahájení nákupů prostřednictvím národního centrálního zadavatele. U každé aktivity je uvedeno, zda je aktivitou novou nebo je již zadavateli v současnosti prováděna, a jaká je předpokládaná změna v přepočteném počtu pracovníků v porovnání se současným stavem.

Aktivity pověřujících zadavatelů	Nově definovaná aktivita (ANO/NE)	Změna v přepočteném počtu pracovníků oproti současnému stavu v rámci organizace 1 pověřujícího zadavatele
Definice požadavků na nákup komodit (tj. potřeb pověřujícího zadavatele)	NE	0
Předávání požadavků na nákup komodit národnímu centrálnímu zadavateli dle stanoveného harmonogramu	ANO	+ 0,2
Realizace zadávacích řízení	NE	- 1,5
Uzavírání prováděcích smluv	NE	- 0,1
Předávání údajů o prováděcích smlouvách uzavřených	ANO	+ 0,1

pověřujícím zadavatelem a jejich čerpání v systému centralizovaného zadávání centrálnímu zadavateli, informování centrálního zadavatele v případě porušení uzavřených smluv nebo v případě nutnosti úpravy uzavřených smluv		
Poskytování součinnosti národnímu centrálnímu zadavateli (např. součinnost při definici předmětu veřejné zakázky, účast v hodnotících komisích, příp. jiných, komisích ustanovených centrálním zadavatelem, součinnost při vykonávání controllingu)	ANO	+ 0,2
Celková změna v přepočteném počtu pracovníků		- 1,1

Tabulka 7 Činnosti na straně pověřujících zadavatelů od okamžiku zahájení nákupů prostřednictvím národního centrálního zadavatele

Z tabulky vyplývá, že centralizované zadávání na národní úrovni může vést k určitým úsporám personálních nákladů. Nelze však automaticky předpokládat, že centralizované zadávání na vyjmenované komodity povede k okamžité úspoře v počtech pracovníků. Pověřující zadavatelé jsou v systému centralizovaného zadávání odpovědni za celou řadu činností, dojde tak spíše ke změně v pracovní náplni pracovníka.

4.2.1.3 Činnosti správce centralizovaného zadávání

Správce centralizovaného zadávání má metodickou roli. Hlavní aktivity, které bude při přípravě a průběhu národního centralizovaného zadávání zabezpečovat, jsou uvedeny v následující tabulce.

Hlavní aktivity správce centralizovaného zadávání	Příklad konkrétních činností	Klíčová kvalifikace pracovníka	Přepočtený počet pracovníků
Příprava a správa Seznamu komodit	- vytvoření Seznamu komodit, které budou povinně nakupovány centralizovaně v rámci národního systému centralizovaného zadávání, - správa Seznamu komodit, - správa číselníku NIPEZ ve vztahu ke komoditám nakupovaným centralizovaně na základě podnětů od národního centrálního zadavatele.	- znalost jednotlivých trhů výrobků a služeb a komodit, které jsou na nich nakupovány, - schopnost parametrického popisu komodit (viz kapitola 4.1.2), - zkušenosti s tvorbou a správou číselníků.	0,75
Poskytování metodické podpory	- příprava metodických pokynů k využívání institutu centrálního zadavatele centralizovaného zadávání, a to od sběru požadavků od jednotlivých pověřujících zadavatelů, až po plnění smluv, - příprava metodiky vyčíslování úspor nákladů při nákupech, - příprava metodických materiálů týkajících se postupů	- znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, - zkušenosti s centralizovaným zadáváním, - zkušenosti s vytvářením metodických dokumentů.	0,5

	při kategorizaci a standardizaci komodit, ▪ telefonické a e-mailové řešení dotazů řídicích subjektů či jejich podřízených organizací.		
Příprava a správa vzorových dokumentů	▪ příprava a správa vzorů smluv používaných při centralizovaném zadávání na centralizovaně nakupované komodity, ▪ příprava a správa vzorových zadávacích podmínek.	▪ znalost smluvních závazkových vztahů upravených zejména v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, a dalších právních předpisů v oblasti závazkových vztahů, ▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s přípravou smluv (smluv o centralizovaném zadávání, rámcových smluv a smluv prováděcích), ▪ zkušenosti s přípravou vzorových zadávacích podmínek.	0,5
Vzdělávání zadavatelů v oblasti centralizovaného zadávání	▪ příprava školicích materiálů zaměřených na oblast centralizace zadávání veřejných zakázek, ▪ příprava kurzů a seminářů, ▪ realizace kurzů a seminářů, ▪ příprava e-learningových kurzů.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s centralizovaným zadáváním, ▪ zkušenosti s přípravou a realizací vzdělávacích kurzů, ▪ prezentační dovednosti.	0,5

Tvorba stanovisek k žádostem o výjimku	▪ vytváření stanoviska k žádosti o výjimku z povinnosti zařadit veškeré podřízené organizace do národního systému centralizovaného zadávání, ▪ komunikace s dotčeným řídicím subjektem v případě potřeby obdržení dodatečných informací k žádosti.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ znalost možných vztahů podřízenosti a nadřízenosti mezi subjekty a možného rozsahu řídicího subjektu ovlivňovat činnost jemu podřízených organizací, ▪ orientace ve vnitřních předpisech zadavatelů.	0,5
Stanovování a vyhodnocování strategie centralizovaného zadávání v ČR	▪ formulace strategie centralizovaného zadávání v ČR a její průběžná aktualizace ▪ průběžné vyhodnocování cílů centralizovaného zadávání, ▪ zpracování návrhů na změny v národním systému centralizovaného zadávání.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s centralizovaným zadáváním, ▪ zkušenosti s tvorbou analýz a statistik, ▪ zkušenosti s prováděním controllingu – analýza odchylek od plánu.	0,25
Celkový přepočtený počet pracovníků			3

Tabulka 8 Činnosti správce centralizovaného zadávání související s fungováním národního systému centralizovaného zadávání

4.2.2 Varianta 2 – procesní a organizační zajištění

Na fungování resortních systémů centralizovaného zadávání se budou podílet především následující subjekty:

- **řídící subjekty,**
- **podřízené organizace,**
- **správce centralizovaného zadávání** – roli správce bude vykonávat Ministerstvo pro místní rozvoj.

V každém resortu bude model procesního a organizačního zajištění centralizovaného zadávání zvolen dle konkrétních specifik resortu. Popis organizačního a procesního zajištění bude v každém resortu součástí Resortních pravidel. Rolí centrálního zadavatele může být pověřena buď existující organizace či útvar, a to buď na úrovni řídicího subjektu či podřízené organizace, nebo může být za účelem vykonávání role centrálního zadavatele vytvořen nový subjekt či útvar. Centrální zadavatel může být určen buď jeden nebo jich může být v resortu i více.

Základní vztahy mezi těmito subjekty jsou zobrazeny na následujícím schématu.

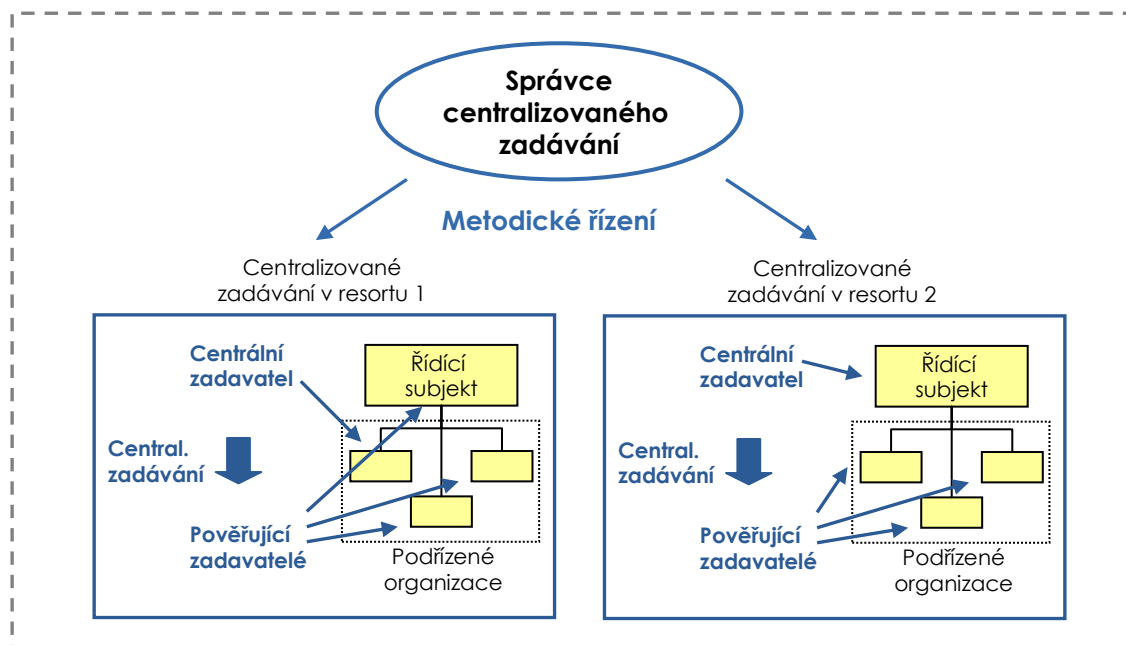

Schéma 4 Organizační zajištění resortních systémů centralizovaného zadávání

V následujících kapitolách jsou popsány hlavní činnosti, které budou jednotlivými subjekty při přípravě resortního systému centralizovaného zadávání a pak při jeho fungování vykonávány.

4.2.2.1 Činnosti řídicích subjektů a jejich podřízených organizací

Při přípravě na ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání budou v jednotlivých resortech prováděny především činnosti popsané v kapitole 4.2.3.3.

V následující tabulce jsou uvedeny hlavní aktivity, které budou v resortech vykonávány po ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání. U každé aktivity je uvedeno:

- zda je v porovnání se stavem, kdy není centralizovaného zadávání využíváno, aktivitou novou nebo je již zadavateli v současnosti prováděna,
- je-li činnost vykonávána centrálním zadavatelem, pověřujícími zadavateli nebo odpovědnost za výkon činnosti závisí na ustanovení ve smlouvě o centralizovaném zadávání,
- jaká je předpokládaná změna v přepočteném počtu pracovníků v porovnání se současným stavem.

Jako v případě varianty 1 nelze automaticky předpokládat, že centralizované zadávání na vyjmenované komodity povede k okamžité úspoře v počtech pracovníků u pověřujících zadavatelů. Pověřující zadavatelé jsou v systému centralizovaného zadávání odpovědní za celou řadu činností (viz následující tabulka), dojde tak spíše ke změně v pracovní náplni pracovníka.

Aktivity v rámci organizace zadavatele zapojeného do centralizovaného zadávání	Nově definovaná aktivita (ANO/NE)	Odpovědná role (CZ ²⁸ /PZ ²⁹ /jiná ³⁰)	Změna v přepočteném počtu pracovníků oproti současnému stavu v rámci resortu
Průběžné provádění auditu nákupů, kategorizace a standardizace komodit	ANO	jiná	+ 2
Definice požadavků na nákup komodit	NE	PZ	0
Předávání požadavků na nákup komodit centrálnímu zadavateli dle stanoveného harmonogramu	ANO	PZ	+ 0,2 (na jednu organizaci)
Realizace centralizovaných zadávacích řízení	ANO	CZ	+ 3,5
Realizace zadávacích řízení, která nejsou centralizovaná ³¹	NE	PZ	- 2 (na jednu organizaci)
Uzavírání rámcových smluv	NE	CZ/PZ	0

²⁸ Jedná se o centrálního zadavatele.

²⁹ Jedná se o pověřujícího zadavatele.

³⁰ U některých činností není možné předurčit, kdo je bude vykonávat. Určení odpovědnosti za tyto činnosti si určí každý resort sám ve svých vnitřních předpisech.

³¹ Předpokládá se, že centrální zadavatel realizuje veřejné zakázky na základě centralizovaně uzavřených smluv a že s dodavateli podepisuje prováděcí smlouvy.

Uzavírání prováděcích smluv	NE	CZ/PZ	0
Správa seznamu nakupovaných položek (zejména přehled vysoutěžených cen u centralizovaně nakupovaných komodit, dodavatelů, kteří na základě uzavřených smluv komodity dodávají, a smluv, na základě kterých dodavatelé poskytují plnění)	ANO	jiná	+ 0,5
Předávání údajů o prováděcích smlouvách uzavřených pověřujícím zadavatelem a jejich čerpání v systému centralizovaného zadávání centrálnímu zadavateli, informování centrálního zadavatele v případě porušení uzavřených smluv nebo v případě nutnosti úpravy uzavřených smluv	ANO	PZ	+ 0,1 (na jednu organizaci)
Kontrola plnění smluv	NE	CZ ³² /PZ	0
Poskytování součinnosti centrálnímu zadavateli (např. součinnost při definici předmětu veřejné zakázky, účast v hodnotících komisích, příp. jiných komisích ustanovených centrálním zadavatelem, součinnost při vykonávání controllingu)	ANO	PZ	+ 0,2 (na jednu organizaci)
Příprava a správa resortních vzorů smluv a zadávacích podmínek	ANO	jiná	+ 1

³² Pokud tak stanoví smlouva o centralizovaném zadávání, je možný i případ, kdy plnění z centralizovaně uzavřených smluv přebírá centrální zadavatel a zajišťuje pak jeho distribuci pověřujícím zadavatelům. V tomto případě jsou však kladeny vysoké finanční nároky na skladování komodit (zajištění a provoz skladu, zajištění rozvozu pověřujícím zadavatelům apod.). Z tohoto důvodu není tato varianta zvažována.

Metodická podpora zadavatelů v resortu související s centralizovaným zadáváním (školení, příprava metodických dokumentů)	ANO	jiná	+ 1
Průběžné vyhodnocování fungování resortního systému centralizovaného zadávání a příprava zprávy o vyhodnocení předkládané jednou ročně správci centralizovaného zadávání	ANO	jiná	+ 1
Celková změna v přepočteném počtu pracovníků			+ 9 - 1,5 (na jednu organizaci pověřujícího zadavatele)

Tabulka 9 Činnosti, za které jsou v resortním systému centralizovaného zadávání odpovědní zadavatelé v resortech

4.2.2.2 Činnosti správce centralizovaného zadávání

Činnosti správce centralizovaného zadávání související s ustanovením resortního systému centralizovaného zadávání

V období do okamžiku ustanovení resortních systémů centralizovaného zadávání bude správce centralizovaného zadávání vykonávat především následující aktivity:

- příprava Minimálního povinného seznamu komodit,
- vytvoření seznamu ústředních orgánů státní správy a jejich podřízených organizací,

- tvorba stanovisek k žádostem o výjimku z povinnosti zařadit veškeré podřízené organizace do resortního systému centralizovaného zadávání,
- příprava metodického pokynu pro vyčíslování úspor nákladů při nákupech v rámci resortního systému centralizovaného zadávání,
- příprava metodického pokynu, který stanoví minimální požadavky na vytvoření a provozování resortního seznamu nakupovaných položek,
- příprava vzorových smluv využívaných při centralizovaném zadávání,
- vzdělávání zadavatelů.

Přepočtený počet pracovníků potřebných k zajištění těchto činností je odhadován na 5.

Činnosti správce centralizovaného zadávání související s fungováním resortního systému centralizovaného zadávání

Po ustanovení resortních systémů centralizovaného zadávání budou mezi hlavní aktivity správce centralizovaného zadávání patřit aktivity uvedené v následující tabulce.

Hlavní aktivity správce centralizovaného zadávání	Příklad konkrétních činností	Klíčová kvalifikace pracovníka	Přepočtený počet pracovníků
Komoditní expertiza	▪ správa číselníku NIPEZ ve vztahu ke komoditám, které budou nakupovány centralizovaně, ▪ podpora zadavatelů s procesem kategorizace a standardizace komodit v jednotlivých resortech.	▪ znalost trhů výrobků a služeb, které jsou nejčastěji nakupovány veřejnými zadavateli, ▪ zkušenosti s tvorbou a správou číselníků,	3

		▪ zkušenosti s prováděním kategorizace a standardizace komodit.	
Tvorba stanovisek k žádostem o výjimku	▪ vytváření stanoviska k žádosti o výjimku z povinnosti zařadit veškeré podřízené organizace do resortního systému centralizovaného zadávání, ▪ komunikace s dotčeným řídicím subjektem v případě potřeby obdržení dodatečných informací k žádosti.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ znalost možných vztahů podřízenosti a nadřízenosti mezi subjekty a možného rozsahu řídicího subjektu ovlivňovat činnost jemu podřízených organizací, ▪ orientace ve vnitřních předpisech zadavatelů.	0,5
Poskytování metodické podpory	▪ telefonické a e-mailové řešení dotazů řídicích subjektů či jejich podřízených organizací, ▪ příprava metodických pokynů k využívání institutu centrálního zadavatele centralizovaného zadávání, a to od sběru požadavků od jednotlivých pověřujících zadavatelů, až po plnění smluv, ▪ příprava metodiky vyčíslování úspor nákladů při nákupech, ▪ příprava metodických materiálů týkajících se postupů při kategorizaci a standardizaci komodit.	▪ znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, ▪ zkušenosti s centralizovaným zadáváním, ▪ zkušenosti s vytvářením metodických dokumentů.	1,5
Příprava a správa	▪ příprava a správa vzorů smluv používaných při centralizovaném zadávání na centralizované	▪ znalost zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších	1

vzorových dokumentů	- nakupované komodity, - příprava a správa vzorových zadávacích podmínek.	předpisů a dalších právních předpisů v oblasti závazkových vztahů, - znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, - zkušenosti s přípravou smluv (smluv o centralizovaném zadávání, rámcových smluv a smluv prováděcích), - zkušenosti s přípravou vzorových zadávacích podmínek.	
Vzdělávání zadavatelů v oblasti centralizovaného zadávání	- příprava školicích materiálů zaměřených na oblast centralizace zadávání veřejných zakázek, - příprava kurzů a seminářů, - realizace kurzů a seminářů, - příprava e-learningových kurzů.	- znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, - zkušenosti s centralizovaným zadáváním, - zkušenosti s přípravou a realizací vzdělávacích kurzů, - prezentační dovednosti.	1,5
Vyhodnocování resortních systémů centralizovaného zadávání	- stanovování cílů centralizovaného zadávání v ČR a jejich vyhodnocování, - průběžné vyhodnocování fungování resortních systémů centralizovaného zadávání, - správa Minimálních požadavků na vytvoření a fungování resortních systémů centralizovaného	- znalost legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, zejména ZVZ a prováděcích předpisů k ZVZ, - zkušenosti s centralizovaným zadáváním, - zkušenosti s tvorbou analýz a statistik,	2,5

	zadávání, ▪ kontrola souladu Resortních pravidel s Minimálními požadavky ▪ správa seznamu resortních systémů centralizovaného zadávání ▪ návrh opatření vedoucích ke zlepšení fungování centralizovaného zadávání v ČR, ▪ zpracovávání Zprávy o hodnocení resortních systémů centralizovaného zadávání předkládané vládě ČR.	▪ zkušenosti s prováděním controllingu – analýza odchylek od plánu.	
Celkový přepočtený počet pracovníků			10

Tabulka 10 Činnosti správce centralizovaného zadávání související s fungováním resortních systémů centralizovaného zadávání

4.2.3 Implementace systému centralizovaného zadávání

4.2.3.1 Porovnání variant ustanovení systému centralizovaného zadávání

V následující tabulce jsou porovnány varianty 1 a 2 z pohledu základních aktivit vedoucích k ustanovení systému centralizovaného zadávání.

Název aktivity	Varianta 1	Varianta 2
Pověření vládou ČR k přípravě systému centralizovaného zadávání	Vláda ČR pověří subjekt, který bude vykonávat roli národního centrálního zadavatele, ustanovením národního systému centralizovaného zadávání.	Vláda ČR uloží povinnost vedoucím pracovníkům jednotlivých řídicích subjektů ustanovit resortní systémy centralizovaného zadávání. Vláda ČR pověří vybraný subjekt vykonáváním role správce centralizovaného zadávání.
Příprava systému centralizovaného zadávání	Správce centralizovaného zadávání připraví seznam komodit, které budou povinně nakupovány v rámci resortních systémů centralizovaného zadávání (Seznam komodit). Seznam schválí vláda ČR. Budoucí národní centrální zadavatel připraví návrh na ustanovení systému centralizovaného zadávání a návrh usnesení vlády, kterým bude systém centralizovaného zadávání ustanoven.	Správce centralizovaného zadávání připraví seznam komodit, které budou povinně nakupovány v rámci resortních systémů centralizovaného zadávání (Minimální povinný seznam komodit). Seznam schválí vláda ČR. Každý řídicí subjekt připraví pravidla pro resortní systém centralizovaného zadávání na základě minimálních požadavků na vytvoření a provoz resortních systémů centralizovaného zadávání (Resortní pravidla).
Zpracování stanoviska k připraveným podkladům	Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo financí ČR zpracuje stanovisko k návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání a	-

	jeho přílohám.	
Ustanovení systému centralizovaného zadávání	Vláda ČR ustanoví národní systém centralizovaného zadávání.	Vedoucí pracovníci jednotlivých řídicích subjektů ustanoví systém centralizovaného zadávání ve svém resortu.

Tabulka 11 Porovnání varianty 1 a 2 z pohledu základních aktivit vedoucích k ustanovení systému centralizovaného zadávání

4.2.3.2 Implementace varianty 1

Ustanovení systému centralizovaného zadávání a jmenování národního centrálního zadavatele bude probíhat v několika krocích. Prvním krokem je pověření správce centralizovaného zadávání k přípravě Seznamu komodit, které budou povinně nakupovány centralizovaně v rámci národního systému centralizovaného zadávání, a pověření subjektu, který bude vykonávat roli národního centrálního zadavatele, vládou ČR k připravení následujících dokumentů:

- návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání,
- návrhu usnesení vlády, kterým bude národní systém centralizovaného zadávání ustanoven.

Návrh na ustanovení systému centralizovaného zadávání zpracovaný národním centrálním zadavatelem bude obsahovat zejména následující informace:

- identifikace národního centrálního zadavatele a pověřujících zadavatelů,
- specifikace postupů centralizovaného zadávání, především zda bude centralizované zadávání realizováno dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona nebo dle § 3 odst. 1 písm. b) zákona, postupů při analyzování potřeb pověřujících zadavatelů na nákup určených komodit, postupů při předávání informací o centralizovaně zadáných veřejných zakázkách,
- popis organizačního zajištění centralizovaného zadávání, především organizační struktura národního centrálního zadavatele a role jednotlivých organizačních útvarů,
- vymezení pravomocí a odpovědností všech subjektů účastnících se národního systému centralizovaného zadávání,
- časový harmonogram fungování národního systému centralizovaného zadávání, zejména:
 - datum, od kterého budou pověřující zadavatelé povinně nakupovat komodity ze Seznamu komodit prostřednictvím národního centrálního zadavatele,
 - časové cykly pro sběr požadavků pověřujících zadavatelů na nákup komodit ve vztahu k jednotlivým komoditním kategoriím,

- harmonogram přípravy a připomínkování zadávacích podmínek ve vztahu k jednotlivým komoditním kategoriím,
- časové cykly, ve kterých budou zadávány centralizované veřejné zakázky ve vztahu k jednotlivým komoditním kategoriím,
- termíny, ve kterých mohou další pověřující zadavatelé přistupovat ke smlouvě o centralizovaném zadávání.

Za účelem zpracování tohoto návrhu může národní centrální zadavatel vyzvat pověřující zadavatele, aby mu poskytli především následující informace:

- průměrnou roční spotřebu příslušného pověřujícího zadavatele vzhledem ke komoditám ze Seznamu komodit,
- přehled o aktuálně účinných smluvních vztazích uzavřených na komodity ze Seznamu komodit spolu s možností a případnými termíny jejich ukončení a náklady s tím spojenými.

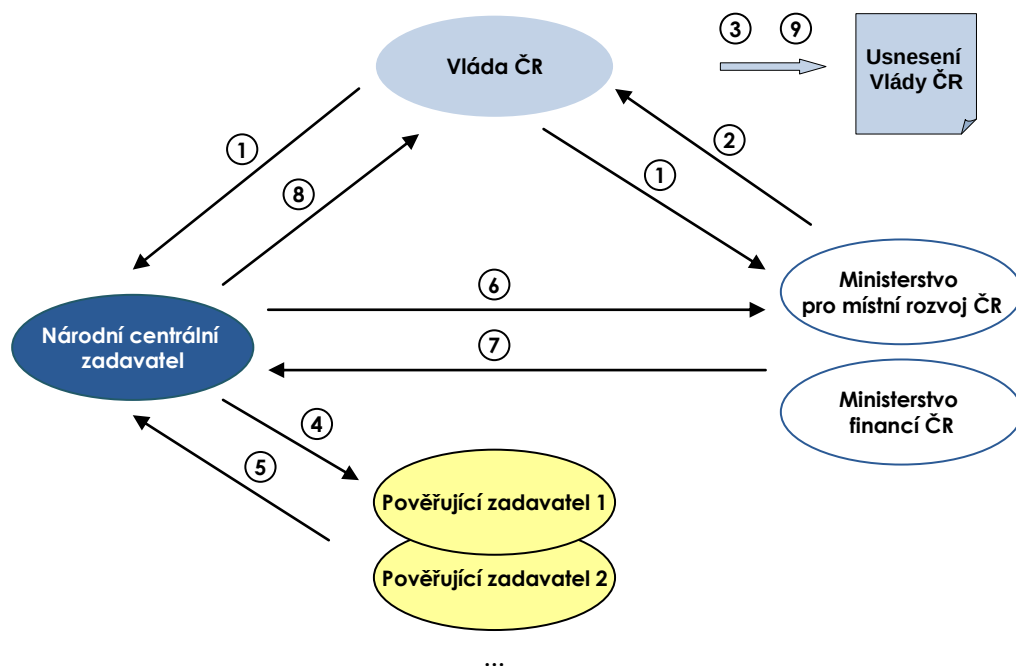
Národní centrální zadavatel tak může učinit v případě, pokud není schopen si údaje zajistit z existujících informačních zdrojů. Pokud národní centrální zadavatel pověřující zadavatele vyzve, pověřující zadavatelé jsou povinni mu požadovanou součinnost poskytnout.

K návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání včetně příloh jsou povinny se vyjádřit následující ústřední orgány státní správy:

- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – kontroluje především soulad návrhu se zákonem o veřejných zakázkách,
- Ministerstvo financí ČR – kontroluje především soulad návrhu s principy 3E, tj. hospodárného, účelného a efektivního nakládání s prostředky z veřejných rozpočtů.

Národní centrální zadavatel předkládá vládě ČR návrh na ustanovení národního systému centralizovaného zadávání včetně příloh až spolu se stanoviskem Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva financí ČR. Systém centralizovaného zadávání je následně ustanoven vládou ČR.

Jednotlivé kroky vedoucí k ustanovení systému centralizovaného zadávání jsou uvedeny na následujícím schématu.

- ① Pověření budoucího národního centrálního zadavatele vládou ČR přípravou návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání
Pověření správce centralizovaného zadávání k přípravě Seznamu komodit
- ② Příprava Seznamu komodit a jeho předání ke schválení vládě ČR
- ③ Schválení Seznamu komodit
- ④ Zaslání požadavku na poskytnutí informací nezbytných pro zpracování návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání pověřujícím zadavatelům, pokud nemůže národní centrální zadavatel zjistit potřebné údaje z existujících informačních zdrojů
- ⑤ Předání informací o rámcových spotřebách komodit, které budou centralizovaně nakupovány, a o aktuálně účinných smluvních vztazích uzavřených na předmětné komodity národnímu centrálnímu zadavateli, pokud nemůže centrální zadavatel zjistit potřebné údaje z existujících informačních zdrojů
- ⑥ Zpracování návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání a návrhu usnesení vlády ČR, kterým bude národní systém centralizovaného zadávání ustanoven, a předání těchto dokumentů Ministerstvu pro místní rozvoj ČR a Ministerstvu financí ČR ke zpracování připomínek
- ⑦ Zpracování stanoviska k návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání a jeho předání národnímu centrálnímu zadavateli
- ⑧ Předání návrhu na ustanovení systému centralizovaného zadávání včetně studie proveditelnosti, návrhu usnesení vlády ČR, kterým bude systém centralizovaného zadávání ustaven, a stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Ministerstva financí ČR vládě ČR
- ⑨ Ustanovení systému centralizovaného zadávání, jmenování národního centrálního zadavatele

Schéma 5 Kroky vedoucí k ustanovení národního systému centralizovaného zadávání

Po ustanovení národního systému centralizovaného zadávání budou mít pověřující zadavatelé čas na přípravu své účasti v národním systému centralizovaného zadávání. Řídící subjekty musí provést analýzu dopadů ustanovení národního systému centralizovaného zadávání do fungování jejich organizace a resortu. Z analýzy vyplynou kroky, které je nutné podniknout, aby byla organizace zadavatele od stanoveného termínu schopná přejít na centralizované zadávání u komodit ze Seznamu komodit. Řídící subjekty budou odpovědné zejména za realizaci následujících aktivit:

- úprava vnitřních předpisů, která bude odrážet především:
 - případnou novou organizační strukturu a nové pravomoci a odpovědnosti některých organizačních útvarů či konkrétních pracovníků v souvislosti s existencí národního systému centralizovaného zadávání,
 - změnu procesu zadávání veřejných zakázek – úprava zadávacích postupů veřejných zakázek, které budou centralizovány (zohlednění existence národního centrálního zadavatele),
 - změnu schvalovacího procesu a podpisových oprávnění dokumentů v zadávacím řízení ve vztahu k veřejným zakázkám, jejichž zadávání bude centralizováno,
- poskytování součinnosti národnímu centrálnímu zadavateli při přípravě centralizovaných zadávacích řízení, především připomínkování a následný podpis smlouvy o centralizovaném zadávání, připomínkování zadávacích podmínek.

Národní centrální zadavatel v době před zahájením prvních centralizovaných zadávacích řízení zajistí především následující:

- přípravu, připomínkování (ze strany pověřujících zadavatelů) a podpis smlouvy/smluv o centralizovaném zadávání,
- přípravu zadávacích podmínek a zajištění jejich připomínkování ze strany pověřujících zadavatelů,
- metodickou podporu pověřujícím zadavatelům, včetně přípravy metodických materiálů.

Od data stanoveného v návrhu na ustanovení národního systému centralizovaného zadávání schváleného vládou ČR budou pak všechna zadávací řízení na komodity ze Seznamu komodit povinně realizována národním centrálním zadavatelem.

Národní centrální zadavatel bude průběžně prostřednictvím svých standardizačních týmů pracovat na kategorizaci³³ a standardizaci³⁴ komodit nakupovaných centralizovaně. Cílem

³³ Hlavním účelem kategorizace je rozčlenit komodity do skupin dle společných charakteristik (např. četnost a objem nákupů komodity, počet a postavení dodavatelů na trhu, dostupnost komodity apod.).

je používání jednotného systému klasifikace komodit, který umožní jednoznačnou identifikaci komodit a její parametrický popis (tj. používání sady parametrů popisujících jejich vlastnosti). Vytvoření jednotného systému klasifikace umožní efektivní sběr požadavků od jednotlivých pověřujících zadavatelů, používání elektronických aukcí a automatické metody hodnocení nabídek a v neposlední řadě efektivní vyhodnocování nákupů.

Vyhodnocování fungování národního systému centralizovaného zadávání bude probíhat tak, že národní centrální zadavatel předloží vládě ČR po skončení každého kalendářního roku, který navazuje na vyhodnocovaný kalendářní rok, zprávu o fungování národního systému centralizovaného zadávání. Zpráva bude obsahovat zejména:

- vyhodnocení činnosti národního centrálního zadavatele,
- přehled o centralizovaně zadaných veřejných zakázkách,
- vyčíslení dosažených úspor, včetně metody vyčíslení dosažených úspor,
- přehled o průběžném naplňování cílů národního systému centralizovaného zadávání,
- návrh opatření vedoucích ke zlepšení fungování národního systému centralizovaného zadávání.

³⁴ Standardizací se myslí zejména sestavení charakteristik komodit, které mohou být funkční, výkonové či technické, standardizace obchodních podmínek a cílově pak vytvoření jednotného číselníku komodit a vymezení pravidel pro jeho správu.

Harmonogram

V případě varianty 1 je předpokládáno **ustanovení národního systému** centralizovaného zadávání **k 1. březnu 2012**. Správce centralizovaného zadávání předloží k 31. říjnu 2011 vládě ČR ke schválení Seznam komodit, národní centrální zadavatel pak předloží vládě ČR ke schválení návrh na ustanovení národního systému centralizovaného zadávání nejpozději k 31. lednu 2012. Po ustanovení národního systému centralizovaného zadávání budou mít jednotliví zadavatelé a národní centrální zadavatel 4 měsíce na přípravu na centralizované zadávání, a to především z organizačního a procesního pohledu.

Mezi další důležité milníky patří:

- nejpozději 1. července 2012 začnou být realizována národním centrálním zadavatelem první centralizovaná zadávací řízení na komodity ze Seznamu,
- nejpozději 31. března 2013 předloží národní centrální zadavatel vládě ČR zprávu o fungování národního systému centralizovaného zadávání.

Po vyhodnocení fungování národního systému centralizovaného zadávání v rámci etapy 1 bude rozhodnuto o potenciálním rozšíření povinnosti využívat institut centrálního zadavatele v rámci národního systému centralizovaného zadávání i na další kategorie zadavatelů (zejména územní samosprávné celky), případně další komodity. Rozšíření povinnosti si vyžádá novelizaci ZVZ. Zahájení přípravy potenciálního rozšíření povinnosti je možné předpokládat v průběhu roku 2014, tj. po předání druhé zprávy o fungování národního systému centralizovaného zadávání národním centrálním zadavatelem vládě ČR.

Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování národního systému centralizovaného zadávání je uveden na následujícím schématu.

Varianta 1 – Centralizované zadávání na národní úrovni

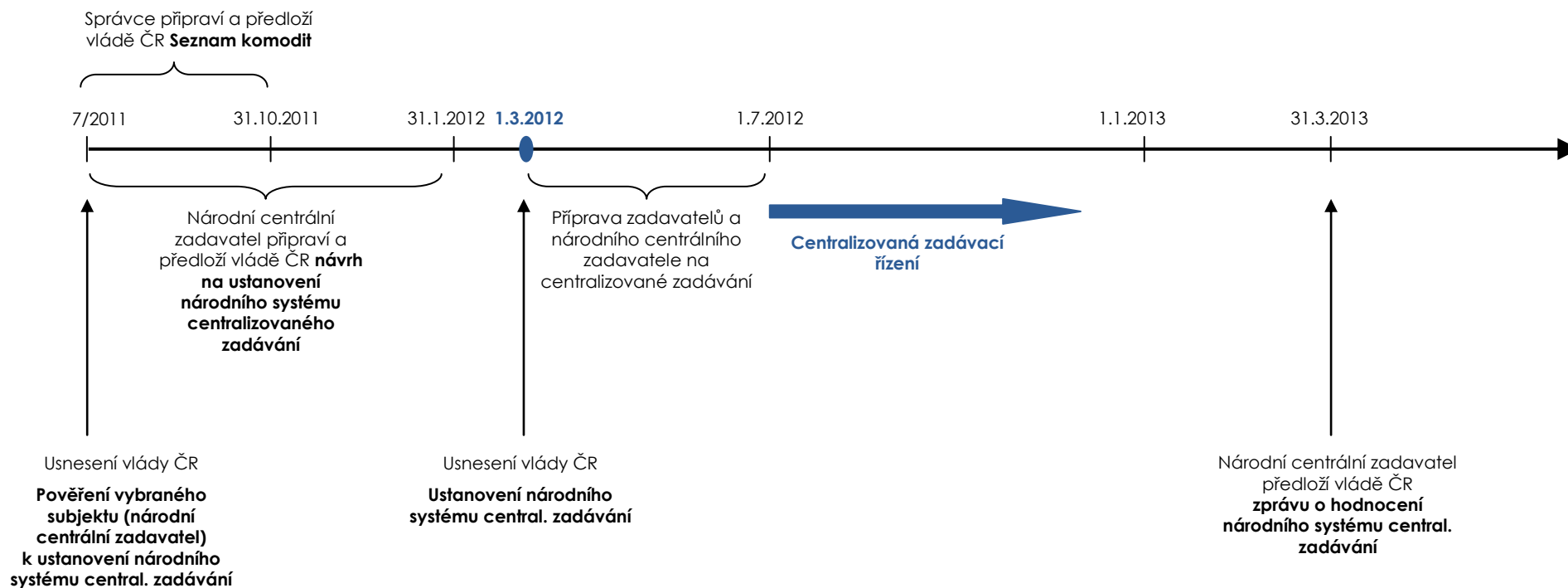

Schéma 6 Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování národního systému centralizovaného zadávání

4.2.3.3 Implementace varianty 2

V případě centralizovaného zadávání na resortní úrovni budou v jednotlivých resortech ustanoveny resortní systémy centralizovaného zadávání, jejichž činnost bude koordinována, metodicky řízena a monitorována správcem centralizovaného zadávání.

Správce centralizovaného zadávání připraví základní seznam komodit (Minimální povinný seznam komodit), které budou v jednotlivých resortech povinně nakupovány centralizovaně, a seznam předloží ke schválení vládě ČR.

V rámci každého resortního systému centralizovaného zadávání bude určen jeden či více centrálních zadavatelů³⁵, který bude zajišťovat realizaci centralizovaných zadávacích řízení. Ustanovení jednotlivých resortních systémů centralizovaného zadávání bude probíhat v následujících krocích.

Za účelem přípravy a ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání musí řídicí subjekt provést především následující aktivity:

- provedení **komoditní analýzy** – cílem analýzy bude zjistit, které komodity jsou v resortu nakupovány, v jakých objemech a jak je smluvně zajištěn jejich nákup a jaká je plánovaná spotřeba komodit za jednotlivé podřízené organizace; řídicí subjekt si od svých podřízených organizací vyžádá v případě, pokud není schopen si údaje zajistit z existujících informačních zdrojů, minimálně následující informace:
 - přehled nakupovaných komodit za definované období,
 - přehled o aktuálně účinných smluvních vztazích uzavřených na předmětné komodity spolu s možností a případnými termíny jejich ukončení a náklady s tím spojenými.
- stanovení komodit, jejichž nákupy budou nad rámec Minimálního povinného seznamu komodit centralizovány; tj. vytvoření **Resortního seznamu komodit** (viz kapitola 4.1.2.2),
- vytvoření pravidel pro resortní systém centralizovaného zadávání (dále jen „**Resortní pravidla**“) – minimální obsahové náležitosti Resortních pravidel je popsán níže,
- **úprava vnitřních předpisů**, především:
 - organizačního řádu, včetně organizační struktury,
 - vnitřního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek,
 - podpisového řádu,

³⁵ Centralizované zadávání v případě existence více centrálních zadavatelů může probíhat například tak, že některá z podřízených organizací bude pověřena rolí centrálního zadavatele pro nákup elektřiny a zemního plynu, jiná pak pro nákup kancelářských potřeb a IT apod.

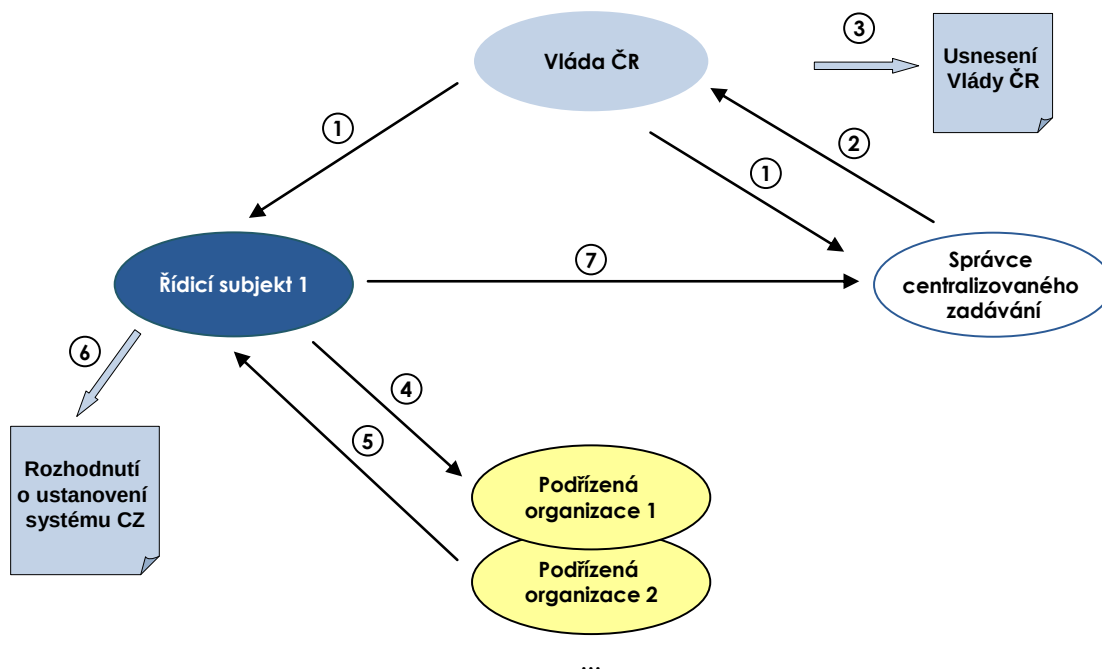
- případně dalších vnitřních předpisů, v nichž je nutné zohlednit postupy, pravomoci a odpovědnosti související s centralizovaným zadáváním.
- v případě potřeby **úprava zřizovacích dokumentů podřízených organizací** tak, aby byla zakotvena povinnost využívat resortní systém centralizovaného zadávání,
- příprava **smlouvy o centralizovaném zadávání** na základě vzoru připraveného správcem centralizovaného zadávání,
- **sběr požadavků** na nákup komodit z Resortního seznamu komodit od pověřujících zadavatelů,
- v případě objektivních důvodů **příprava žádostí o výjimku** pro některé z podřízených organizací z účasti v resortním systému centralizovaného zadávání a její předání ke zpracování stanoviska správci centralizovaného zadávání.

Resortní pravidla musí být vytvořena v souladu s minimálními požadavky na vytvoření a fungování resortního systému centralizovaného zadávání schválenými vládou ČR a budou obsahovat zejména následující informace:

- určení centrálního (příp. centrálních) zadavatele a pověřujících zadavatelů,
- určení komodit, u kterých bude povinnost zadávat je v rámci resortního systému centralizovaného zadávání centralizovaně (Resortní seznam komodit),
- specifikace postupů centralizovaného zadávání, především zda bude centralizované zadávání realizováno dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona nebo dle § 3 odst. 1 písm. b) zákona, postupů při analyzování potřeb pověřujících zadavatelů na nákup určených komodit, postupů při předávání informací o centralizovaně zadávaných veřejných zakázkách,
- vymezení pravomocí a odpovědností všech subjektů účastnících se resortního systému centralizovaného zadávání,
- časový harmonogram fungování resortního systému centralizovaného zadávání, zejména:
 - časové cykly pro sběr požadavků pověřujících zadavatelů na nákup komodit,
 - harmonogram přípravy a připomínkování zadávacích podmínek,
 - časové cykly, ve kterých budou zadávány centralizované veřejné zakázky,
 - termíny, ke kterým mohou další pověřující zadavatelé přistupovat ke smlouvě o centralizovaném zadávání.

Resortní systém centralizovaného zadávání bude v každém resortu ustanoven na základě rozhodnutí vedoucího pracovníka řídicího subjektu, kterým budou schválena Resortní pravidla a jmenován centrální zadavatel/é. O svém rozhodnutí řídicí subjekt informuje správce centralizovaného zadávání a předá mu pro informaci schválená Resortní pravidla.

Jednotlivé kroky vedoucí k ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání jsou popsány na následujícím schématu.

- ① Uložení povinnosti vedoucím pracovníkům ústředních orgánů státní správy ustanovit resortní systémy centralizovaného zadávání
Pověření správce centralizovaného zadávání k přípravě Minimálního povinného seznamu komodit
- ② Příprava Minimálního povinného seznamu komodit a jeho předání ke schválení vládě ČR
- ③ Schválení Minimálního povinného seznamu komodit
- ④ Provedení komoditní analýzy v resortu a příprava pravidel pro resortní systém centralizovaného zadávání (Resortní pravidla)
- ⑤ Poskytování součinnosti řídicímu subjektu při provádění komoditní analýzy a tvorbě Resortních pravidel
- ⑥ Ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání rozhodnutím vedoucího pracovníka ústředního orgánu státní správy
- ⑦ Informování správce centralizovaného zadávání o ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání

Schéma 7 Kroky vedoucí k ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání

Po ustanovení resortního systému centralizovaného zadávání budou jednotliví pověřující zadavatelé povinni nakupovat komodity z Resortního seznamu prostřednictvím centrálního zadavatele/zadavatelů.

V každém resortu by měly být ustanoveny standardizační týmy, které budou kategorizovat a standardizovat nakupované komodity. Jako v případě varianty 1 je cílem používat jednotný systém klasifikace komodit, který umožní jednoznačnou identifikaci komodit a jejich parametrický popis. Vytvoření jednotného systému klasifikace umožní efektivní sběr požadavků od jednotlivých pověřujících zadavatelů, používání elektronických aukcí a automatické metody hodnocení nabídek a v neposlední řadě efektivní vyhodnocování nákupů, jak na úrovni resortů, tak na úrovni národní.

Aby byly nákupy vyhodnotitelné také na národní úrovni, je třeba, aby byly jednotlivé resortní systémy klasifikace komodit v souladu s aktivitami Ministerstva pro místní rozvoj, které spravuje Číselník NIPEZ a jehož záměrem je vytvořit právě sady parametrů pro různé kategorie komodit, na základě kterých bude možné komoditu jednoznačně identifikovat.

Vyhodnocování resortních systémů bude probíhat ve dvou krocích:

- po skončení každého kalendářního roku, který navazuje na vyhodnocovaný kalendářní rok, každý resort předloží správci centralizovaného zadávání vyhodnocení fungování resortního systému centralizovaného zadávání. Vyhodnocení by mělo obsahovat zejména:
 - informace o centralizovaně zadaných veřejných zakázkách,
 - vyčíslení úspor na základě metodiky zpracované správcem centralizovaného zadávání,
- po obdržení vyhodnocení fungování resortního systému centralizovaného zadávání od všech resortů provede správce jejich analýzu a předloží vládě ČR zprávu o fungování resortních systémů centralizovaného zadávání. Zpráva by měla obsahovat zejména:
 - vyhodnocení činnosti správce,
 - přehled o centralizovaně zadaných veřejných zakázkách,
 - vyčíslení dosažených úspor, včetně metody vyčíslení dosažených úspor,
 - přehled o průběžném naplňování cílů resortních systémů centralizovaného zadávání,
 - návrh opatření vedoucích ke zlepšení fungování centralizovaného zadávání v ČR.

Harmonogram

V případě varianty 2 správce centralizovaného zadávání připraví a nejpozději k 31. říjnu 2011 předloží vládě ČR ke schválení Minimální povinný seznam komodit. Jednotlivé resorty, na které se bude vztahovat povinnost, **ustanoví své resortní systémy** centralizovaného zadávání nejpozději **30. dubna 2012**.

Mezi další důležité milníky patří:

- nejpozději 1. července 2012 začnou být realizována centrálním zadavatelem/zadavateli první centralizovaná zadávací řízení na komodity z Resortního seznamu komodit,
- nejpozději 28. února 2013 předloží jednotlivé resorty správci centralizovaného zadávání vyhodnocení fungování resortního systému centralizovaného zadávání,
- nejpozději 30. května 2013 předloží správce centralizovaného zadávání vládě ČR zprávu o hodnocení resortních systémů centralizovaného zadávání.

Po vyhodnocení fungování resortních systémů centralizovaného zadávání v rámci etapy 1 bude rozhodnuto o potenciálním rozšíření povinnosti ustanovit resortní systém centralizovaného zadávání i na další kategorie zadavatelů (zejména územní samosprávné celky), případně další komodity. Rozšíření povinnosti si vyžádá novelizaci ZVZ. Zahájení přípravy potenciálního rozšíření povinnosti je možné předpokládat v průběhu roku 2014, tj. po vytvoření druhé zprávy o hodnocení resortních systémů centralizovaného zadávání správcem.

Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování resortních systémů centralizovaného zadávání je uveden na následujícím schématu.

Varianta 2 – centralizované zadávání na resortní úrovni

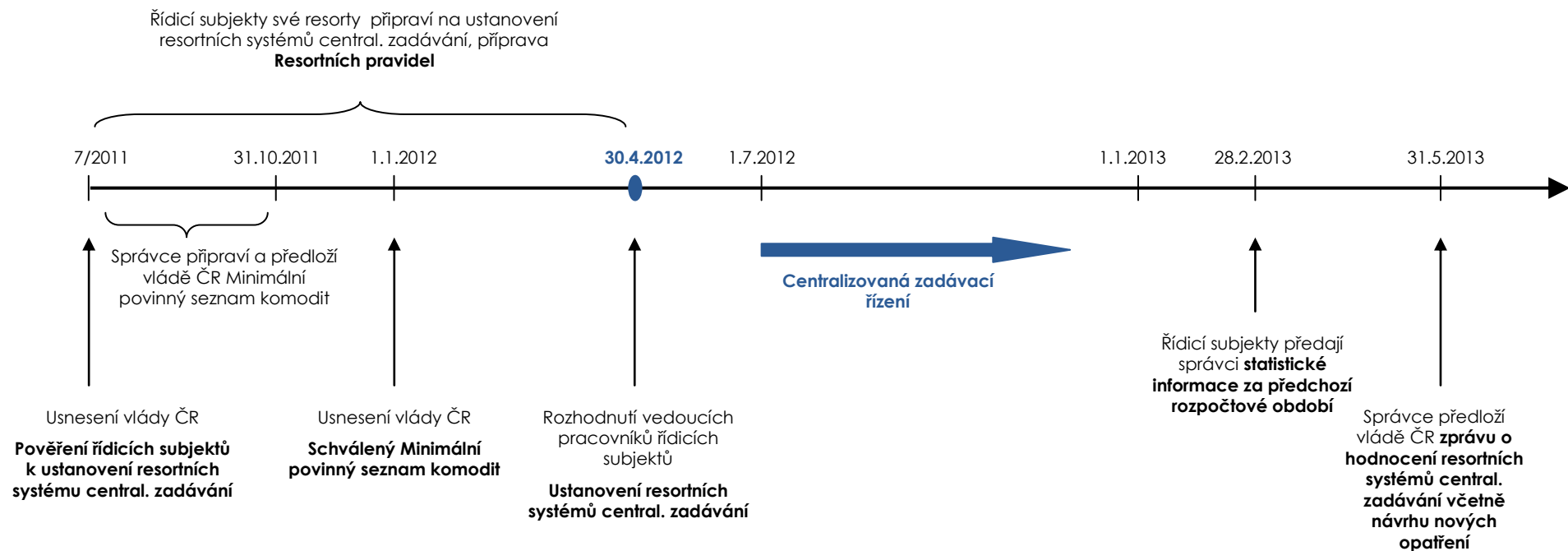

Schéma 8 Harmonogram vytvoření a prvního roku fungování resortních systémů centralizovaného zadávání

4.3 Legislativní zajištění centralizovaného zadávání

Povinnost využívat institut centrálního zadavatele je nutno formalizovat a začlenit do právních předpisů a interních řídících předpisů vlády ČR. V této kapitole jsou rozebrány základní varianty způsobu legislativního zajištění.

Existují tři základní způsoby shodné pro obě varianty, kterými je možné institut centrálního zadavatele zavést:

- usnesení vlády ČR,
- nařízení vlády ČR,
- změna ZVZ.

Výhody a nevýhody jednotlivých způsobů legislativního zajištění centralizovaného zadávání jsou popsány v následující tabulce.

Způsob legislativního zajištění	Výhody	Nevýhody
Usnesení vlády ČR	▪ Nejjednodušší proces zavedení centralizovaného zadávání ▪ Nevyžaduje zmocňovací ustanovení v ZVZ	▪ Umožňuje uložit povinnost pouze subjektům podřízeným vládě ČR ▪ Nemožnost vytvoření kontrolního a sankčního mechanismu
Nařízení vlády ČR	▪ Možnost stanovení povinnosti všem druhům zadavatelů ▪ Flexibilita a rychlost přijetí nařízení a jeho případných změn	▪ Nutnost novelizovat ZVZ za účelem zakotvení možnosti vlády ČR vydat prováděcí právní předpis a za účelem vytvoření kontrolního a sankčního mechanismu ▪ Zdoluhavý a administrativně náročný proces ▪ Poměrně obtížné vytvoření dostatečného kontrolního a sankčního mechanismu
Změna ZVZ	▪ Možnost stanovení povinnosti	▪ Zdoluhavý a administrativně

	všem druhům zadavatelů Možnost vytvoření kontrolního a sankčního mechanismu	náročný proces Narušení koncepce ZVZ jako obecného právního předpisu
--	---	--

Tabulka 12 Výhody a nevýhody jednotlivých způsobů legislativního zajištění centralizovaného zadávání

Vhodné způsoby legislativního zajištění se proto liší v závislosti na etapě zavádění centralizovaného zadávání.

Etapa centralizovaného zadávání	Způsob regulace centralizovaného zadávání
Etapa 1	Usnesení vlády ČR
Etapa 2	Nařízení vlády ČR či novelizace ZVZ Pokud by došlo ke kombinaci těchto způsobů regulace centralizovaného zadávání, zůstala by zároveň nedotčena koncepční čistota ZVZ. Kombinace spočívá v následujícím: - do ZVZ bude přidáno zmocňovací ustanovení pro vládu ČR k vydání prováděcího předpisu, který bude daným subjektům nařizovat využívat institut centrálního zadavatele; prováděcí předpis bude vydán formou nařízení vlády ČR, - v ZVZ budou zakotveny kontrolní a sankční mechanismy, - konkrétní požadavky na fungování centralizovaného zadávání upraví nařízení vlády ČR v rámci stanoveného zmocnění.

Tabulka 13 Vhodné způsoby legislativního zajištění centralizovaného zadávání

4.4 Rozpočtové zajištění

4.4.1 Varianta 1 – rozpočtové zajištění národního systému centralizovaného zadávání

Náklady na provoz národního centrálního zadavatele (tj. především náklady na personální zajištění fungování národního centrálního zadavatele) budou vyčleněny v rámci státního rozpočtu do rozpočtu subjektu veřejné správy pověřeného centralizovaným zadáváním.

Centralizované zadávání bude probíhat v souladu s § 3 odst. 1 písm. b) ZVZ, kdy národní centrální zadavatel bude zadávat veřejné zakázky na účet ostatních zadavatelů.

Cena za plnění předmětu každé jednotlivé veřejné zakázky bude hrazena z rozpočtu pověřujícího zadavatele, kterému bylo plnění dodáno (tj. národní centrální zadavatel nehradí cenu plnění za pověřujícího zadavatele).

Varianta 1 dále předpokládá mírné navýšení kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj o prostředky z kapitoly Všeobecná pokladní správa položky Vládní rozpočtová rezerva za účelem pokrytí personálních nákladů na pracovníky zabezpečující metodickou podporu centralizovaného zadávání.

Spuštění plného provozu národního systému centralizovaného zadávání však bude mít pozitivní dopad na státní rozpočet vzhledem k významným úsporám, které centralizované zadávání přinese.

4.4.2 Varianta 2 – rozpočtové zajištění resortního systému centralizovaného zadávání

Náklady na zavedení a provoz centralizovaného zadávání budou jednotlivé resorty pokrývat ze svých rozpočtů. Náklady na provoz správce centralizovaného zadávání budou vyčleněny v rámci státního rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladní správa položky Vládní rozpočtová rezerva do kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj.

Jako v případě varianty 1 bude mít zavedení resortních systémů centralizovaného zadávání pozitivní dopad na státní rozpočet, a to díky úsporám daným především snížením cen nakupovaných komodit.

4.5 Informační podpora centralizovaného zadávání

V obou variantách centralizovaného zadávání bude využívána funkcionality **Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)**.³⁶ NIPEZ se skládá ze čtyř

³⁶ Projekt Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ), jehož nositelem je MMR, probíhá od roku 2009. Projekt má za cíl dosáhnout finančních úspor elektronizací zadávání veřejných zakázek v České republice, a to snížením cen nakupovaných komodit a snížením transakčních nákladů spojených s procesy zadávání veřejných zakázek na straně zadavatelů i dodavatelů.

základních modulů, které jsou uvedeny na následujícím schématu, z nichž základními zadávacími moduly jsou modul NEN a modul e-tržště.³⁷

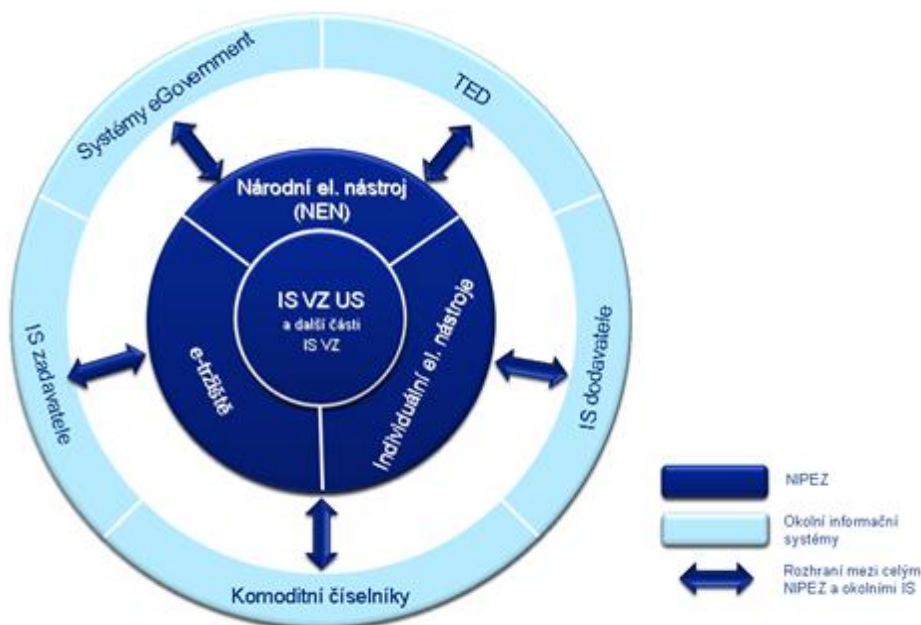

Schéma 9 Základní moduly NPEZ

Modul NEN bude pro centrálního zadavatele představovat klíčový nástroj pro zadávání veřejných zakázek. Pro funkčnost systému centralizovaného zadávání bude klíčová následující funkcionality NEN:

- plánování a vyhodnocování spotřeby jednotlivých zadavatelů zapojených do systému centralizovaného zadávání,
- správa registrů a profilů souvisejících s centralizovaným zadáváním,
- procesní podpora a evidence při zadávání veřejných zakázek na základě centralizovaně zadáných rámcových smluv či vystavování objednávek/výzev k plnění na základě centralizovaně uzavřených jednorázových smluv,
- uživatelské přehledy/pohledy za účelem zajištění:
 - informování pověřujících zadavatelů o stavu jednotlivých centralizovaně zadávaných veřejných zakázek a s nimi souvisejících smluv,

³⁷ Zadavatelé budou moci využívat své individuální elektronické nástroje, ale pouze za předpokladu, že prokáží jejich shodu s technickou specifikací pro e-tržště či NEN. Z tohoto důvodu budou individuální elektronické nástroje potenciálně využívány pouze zadavateli v rámci varianty 2, kdy je zadávání VZ centralizováno na resortní úrovni. Pokud by byla zvolena varianta 1, národní centrální zadavatel bude využívat při centralizovaném zadávání VZ NEN a v omezené míře e-tržště.

- sdílení dokumentů (smluv, metodik apod.) souvisejících s centralizovaným zadáváním mezi centrálním zadavatelem a pověřujícími zadavateli.

Modul e-tržišť bude zadavatelům umožňovat elektronicky zadávat veřejné zakázky malého rozsahu, podlimitní veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení a veřejné zakázky na základě rámcových smluv v souladu s § 92 odst. 3 ZVZ (tzv. minitendry).³⁸ E-tržišť jsou orientovaná na plně elektronická zadávací řízení, a to zejména na řízení, u nichž dochází k rychlému střetu nabídky s poptávkou. E-tržišť tak nepodporují zadávání podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek s výjimkou výše uvedených řízení.

E-tržišť budou proto použitelná pro centrálního zadavatele pouze omezeně, a to především pro provádění minitendrů na základě centralizovaně uzavřených rámcových smluv. Důvodem jsou vyšší předpokládané hodnoty veřejných zakázek dané agregací poptávek za více zadavatelů.

³⁸ Povinnost využívat e-tržišť při realizaci těchto zadávacích řízení je ústředním orgánům státní správy uložena usnesením vlády ČR ze dne 10. května 2010 č. 343 k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků. Centrální zadavatel/é bude e-tržišť využívat povinně u komodit daných výčtem komoditní povinnosti, dobrovolně u všech ostatních komodit, které budou předmětem centralizovaného zadávání.

5 Technicko-ekonomické posouzení variant

V rámci této kapitoly jsou shrnuty výsledky technicko-ekonomického posouzení obou variant.

5.1 Stanovení předpokladů pro posouzení variant

Pro účely vyhodnocení variant byly stanoveny následující předpoklady:

- v resortech byla provedena kategorizace a standardizace komodit a existuje tedy znalost struktury veškerých nákupů v resortech,
- při zadávání veřejných zakázek je využívána Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ),
- rok 2010 představoval z pohledu počtu a objemu zadaných veřejných zakázek průměrný rok, tj. nedošlo k výrazným výkyvům v počtu či objemu zadaných veřejných zakázek v porovnání s předchozími roky; data o veřejných zakázkách zadaných v roce 2010 lze proto použít pro odhad objemu komodit nakupovaných centralizovaně,
- celkový trh VZ tvoří 17,5 % HDP,³⁹
- celkový objem veřejných zakázek malého rozsahu představuje 80 % rozdílu mezi celkovým trhem VZ a objemem zadaných podlimitních a nadlimitních VZ uveřejněných v IS VZ US; zbylých 20 % tvoří zadávání VZ na základě výjimek dle § 18 ZVZ,⁴⁰
- podíl objemu VZ zadaných zadavateli z kategorie jiná právnická osoba podřízených ÚOSS na celkovém objemu VZ zadaných touto kategorií zadavatelů je odhadován na 5 %,
- objem veřejných zakázek zadaných zadavateli povinně zařazenými v etapě 1 do systému centralizovaného zadávání, kteří mají méně než dvě podřízené organizace, je zanedbatelný (jedná se o menší zadavatele zadávající nízké objemy veřejných zakázek),
- v případě varianty 2 je centrální zadavatel určen v rámci řídicího subjektu.

³⁹ Odhad vychází z metodiky MMR založené na dokumentu „Odhad velikosti trhu veřejných zakázek v České republice v roce 2006“, J. Pavel, F. Ochrana, Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007.

⁴⁰ Odhad vychází z metodiky MMR.

5.2 Vymezení nákladů a přínosů

5.2.1 Vymezení nákladů

V obou variantách tvoří hlavní náklady na zavedení a fungování systému centralizovaného zadávání transakční náklady, které představují především:

- personální náklady – náklady na platy pracovníků zajišťujících průběh centralizovaného zadávání včetně povinných odvodů sociálního a zdravotního pojištění,
- náklady na zabezpečení pracovního místa těchto pracovníků,
- náklady na tisk materiálů.

Do nákladů nejsou zahrnuty náklady na vlastní pořízení komodit vzhledem k tomu, že se nejedná o náklady nově vzniklé v souvislosti se zavedením centralizovaného zadávání. Tyto náklady jsou zohledněny pouze v grafu v kapitole 5.3.3, který má za cíl porovnat celkové náklady obou variant na zadávání veřejných zakázek a na fungování centralizovaného zadávání.

5.2.2 Vymezení přínosů

Přínosy zavedení obou variant představují především úspory, které jsou dány následujícími faktory:

- úspory z cen nakupovaných komodit – sčítáním poptávek jednotlivých zadavatelů je dosahováno úspor z rozsahu,
- úspory transakčních nákladů
 - úspory personálních nákladů – centralizací nákupů bude řada činností spojených se zadáváním veřejných zakázek přesunuta od pověřujících zadavatelů směrem k centrálnímu zadavateli; na straně pověřujících zadavatelů je proto možné omezit počet pracovníků zajišťujících zadávání VZ a dosáhnout tak úspor personálních nákladů,
 - snížení nákladů na uveřejňování v IS VZ US – každé uveřejnění v IS VZ US je zpoplatněno na základě platného ceníku České pošty, s.p.; při agregaci poptávek za jednotlivé zadavatele je předpokládán pokles počtu realizovaných zadávacích řízení a tedy i počtu uveřejňovacích formulářů zaslaných České poště k uveřejnění,

- snížení nákladů za využívání e-tržišť v rámci NIPEZ – využívání jednotlivých služeb e-tržišť bude zpoplatněno⁴¹; díky agregaci poptávek však klesne počet zadávacích řízení realizovaných prostřednictvím e-tržišť vzhledem k tomu, že centrálním zadavatelem budou zadávány především nadlimitní veřejné zakázky, jejichž zadávání není možné provádět prostřednictvím e-tržišť (pokud by však centralizované zadávání zavedeno nebylo, zadavatelé by nakupovali i nadále v menších objemech, a tudíž by měli povinnost e-tržišť využívat).⁴²

5.3 Vyčíslení nákladů a přínosů

V této kapitole jsou vyčísleny náklady a přínosy, které vzniknou zavedením povinnosti centralizovat zadávání veřejných zakázek v rámci jedné z variant. Náklady a přínosy jsou vyčísleny pouze pro etapu 1, tj. pro období, kdy budou do systému centralizovaného zadávání v rámci vybrané varianty povinně zahrnuty pouze ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace.

5.3.1 Vyčíslení nákladů

Odhad transakčních nákladů je založen na odhadu přepočteného počtu pracovníků jednotlivých stran účastnících se systému centralizovaného zadávání uvedeného v kapitole 4.2.2.

V následujících tabulkách je uveden odhad přepočteného počtu pracovníků, který je třeba k zajištění fungování centralizovaného zadávání v rámci obou variant.⁴³

⁴¹ Poplatky za využívání základních služeb bude hradit správce e-tržišť (tj. MMR), za využívání aditivních služeb pak sami zadavatelé.

⁴² E-tržišť bude zadavateli využíváno především pro realizaci minitendrů, tj. pro zadávání VZ na základě centralizovaně uzavřených rámcových smluv.

⁴³ Hodnoty v tabulkách vychází z odhadů přepočteného počtu pracovníků jednotlivých účastníků centralizovaného zadávání v kapitolách 4.2.1 a 4.2.2.

Varianta 1

Národní centrální zadavatel	Přepočtený počet pracovníků			50,0
Resorty	Resorty ÚOSS složené z jediného subjektu (celkem 7)	Přepočtený počet pracovníků v rámci 1 subjektu		0,5
		Celkem přepočtený počet pracovníků		3,5
	Malé resorty ÚOSS (celkem 11) ⁴⁴	Průměrný přepočtený počet pracovníků v rámci 1 resortu	v rámci řídicího subjektu	1
			v rámci 1 podřízené organizace	0,5
			Celkem	4,8
		Celkem přepočtený počet pracovníků		52,5
	Velké resorty ÚOSS (celkem 7) ⁴⁵	Počet resortů		7,0
		Průměrný počet podřízených organizací		48,0
		Průměrný přepočtený počet pracovníků v rámci 1 resortu	v rámci řídicího subjektu	2,0
			v rámci 1 podřízené organizace	0,5
Celkem			26,0	
Celkem přepočtený počet pracovníků		182,0		
Správce centralizovaného zadávání	Přepočtený počet pracovníků			3,0
Celkem přepočtený počet pracovníků				291,0

Tabulka 14 Odhad přepočteného počtu pracovníků potřebného k výkonu centralizovaného zadávání v rámci varianty 1

⁴⁴ Malým resortem se pro účely tohoto dokumentu rozumí resort, který má méně jak 15 podřízených organizací. V současnosti do této kategorie spadá 11 ústředních orgánů státní správy, přičemž průměrný počet podřízených organizací je 8.

⁴⁵ Velkým resortem se pro účely tohoto dokumentu rozumí resort, který má více jak 15 podřízených organizací. V současnosti do této kategorie spadá 7 ústředních orgánů státní správy, přičemž průměrný počet podřízených organizací je 48.

Varianta 2

Resorty	Malé resorty ÚOSS (celkem 11)	Průměrný počet podřízených organizací		7,5
		Průměrný přepočtený počet pracovníků zajišťujících CZ v rámci 1 resortu	v rámci řídicího subjektu	7,0
			v rámci podřízené organizace	0,5
			Celkem	10,8
		Celkem přepočtený počet pracovníků		
	Velké resorty ÚOSS (celkem 7)	Průměrný přepočtený počet pracovníků zajišťujících CZ v rámci 1 resortu	v rámci řídicího subjektu	12,0
			v rámci podřízené organizace	0,5
			Celkem	36,0
Celkem přepočtený počet pracovníků			252,0	
Správce centralizovaného zadávání	Přepočtený počet pracovníků			10,0
Celkem přepočtený počet pracovníků				380,5

Tabulka 15 Odhad přepočteného počtu pracovníků potřebného k výkonu centralizovaného zadávání v rámci varianty 2

Průměrné měsíční náklady na jednoho pracovníka činí 40 000 Kč (jedná se jak o mzdové náklady včetně povinných odvodů, tak provozní náklady spojené s pracovním místem). V následující tabulce jsou uvedeny průměrné roční transakční náklady na zajištění centralizovaného zadávání.

	Variantá 1	Variantá 2
Odhad ročních transakčních nákladů (včetně DPH)	144 mil. Kč	187 mil. Kč

Tabulka 16 Odhad ročních transakčních nákladů

5.3.2 Vyčíslení přínosů

5.3.2.1 Úspory z cen nakupovaných komodit

V následující tabulce jsou uvedeny odhady ročních úspor z cen nakupovaných komodit. Tyto odhady vychází ze zkušeností s centralizovaným zadáváním již v současnosti realizovaným v ČR a ze zahraničních příkladů dobré praxe.

V případě **varianty 1** se předpokládá následující výše úspor:

- v případě komodit, které jsou nakupovány opakovaně v menších objemech a jsou nabízeny širokým spektrem dodavatelů (tvoří přibližně 5 % z celkového objemu, viz kapitola 4.1.2.1) je průměrná **míra úspor** odhadována na **30 %** z celkového objemu centralizovaně nakupovaných komodit,
- v případě komodit, které jsou nakupovány méně často ve větších objemech a jsou zpravidla nabízeny omezenějším okruhem dodavatelů či mají místní charakter (tvoří přibližně 22 % z celkového objemu, viz kapitola 4.1.2.1), je průměrná **míra úspor** odhadována na **15 %** z celkového objemu centralizovaně nakupovaných komodit.

V případě **varianty 2** je **míra úspor** z celkového objemu nakupovaných komodit odhadována na **15 %** jak v případě průřezových komodit (tvoří přibližně 27 % z celkového objemu, viz kapitola 4.1.2.2), tak komodit, které jsou specifické pro daný resort (tvoří přibližně 15 % z celkového objemu, viz kapitola 4.1.2.2).

	Variantá 1	Variantá 2
Odhad ročních úspor z cen nakupovaných komodit (včetně DPH)	5,2 mld. Kč	6,8 mld. Kč

Tabulka 17 Odhad ročních úspor z cen nakupovaných komodit

5.3.2.2 Úspory transakčních nákladů

V následující tabulce je uveden odhad ročních úspor transakčních nákladů souvisejících se zavedením centralizovaného zadávání vymezených v kapitole 5.2.2.

Na základě analýzy činností nutných k fungování centralizovaného zadávání uvedené v kapitole 4.2.1 vyplývá, že potenciální úspora personálních nákladů daná zavedením institutu centralizovaného zadávání může vést ke snížení počtu pracovníků u jednoho zadavatele přibližně o 2. Nelze však očekávat, že zavedení centralizovaného zadávání povede k okamžité úspoře, která je vyčíslena níže. V krátkodobém horizontu dojde spíše ke změně v pracovní náplni pracovníka než ke zrušení pracovního místa vedoucího k výpovědi pracovníka.

	Variantá 1	Variantá 2
Odhad ročních úspor transakčních nákladů (včetně DPH)	475 mil. Kč	496 mil. Kč

Tabulka 18 Odhad ročních úspor transakčních nákladů

5.3.3 Porovnání variant

Porovnání obou variant z pohledu nákladů a přínosů spojených s centralizací nákupů je uvedeno v následující tabulce.

Odhadované náklady a přínosy spojené s centralizovaným zadáváním		Varianta 1 (v Kč včetně DPH)	Varianta 2 (v Kč včetně DPH)
Odhadované roční náklady	Transakční náklady	144 000 000	187 000 000
	Celkem	144 000 000	187 000 000
Odhadované roční přínosy	Úspory z cen nakupovaných komodit	5 168 000 000	6 783 000 000
	Úspora transakčních nákladů	475 000 000	496 000 000
	Celkem	5 643 000 000	7 279 000 000

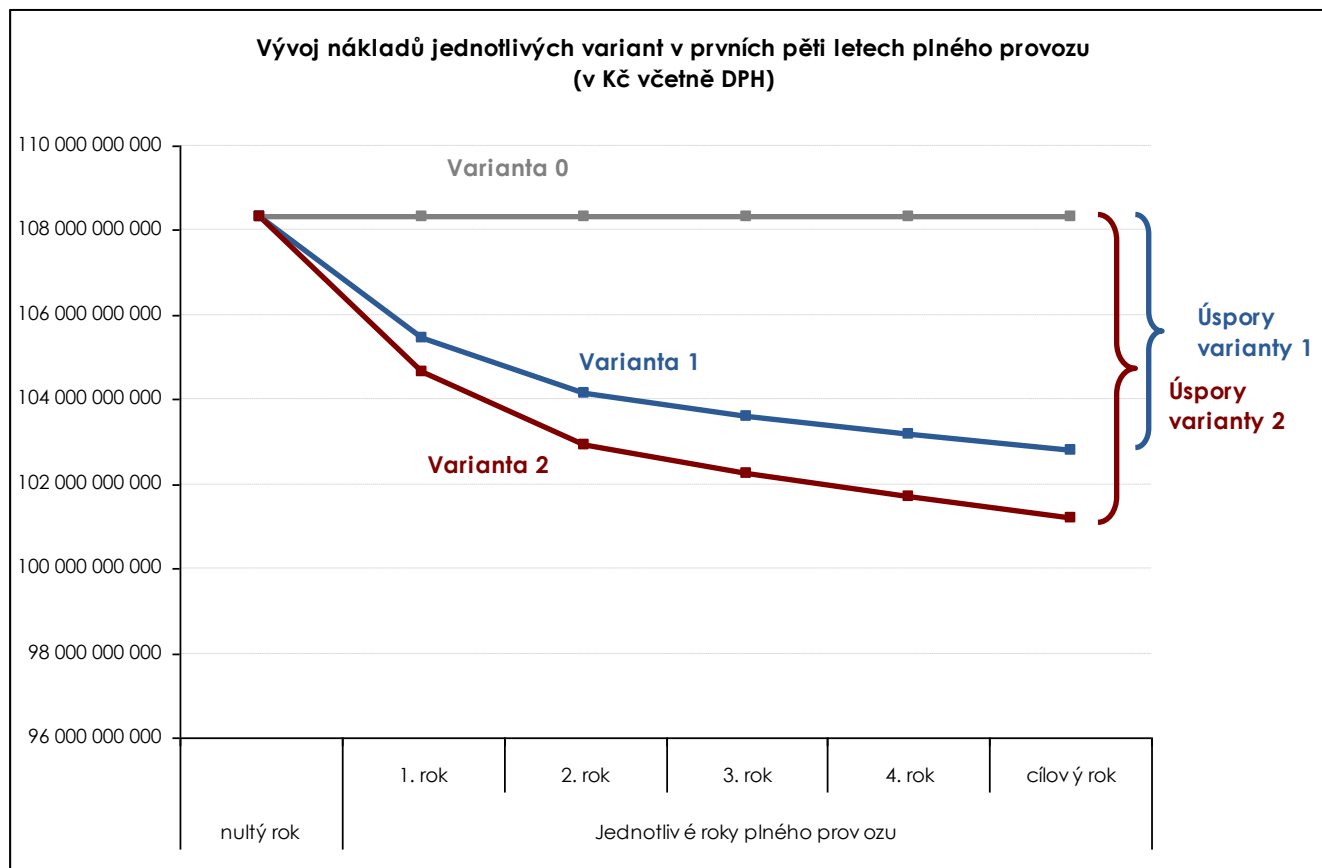
Tabulka 19 Porovnání nákladů a přínosů spojených s centralizovaným zadáváním obou variant

V případě, že budou po vyhodnocení etapy 1 do systému/systémů centralizovaného zadávání přidány další komodity a povinnost centralizovat zadávací řízení bude uložena širšímu okruhu zadavatelů (tj. **etapa 2**), **potenciální míra úspor** dosahuje, především ve variantě 2, až **40 mld. Kč**.

Na následujícím grafu je uveden odhad celkových nákladů na zadávání veřejných zakázek a zabezpečení fungování centralizovaného zadávání veřejných zakázek v obou variantách po odečtení odhadovaných úspor (tj. zohledňuje také samotné náklady na pořízení komodit). Odhad nákladů je proveden na období 5 let, kdy počátečním stavem je nulový rok (tj. rok, ve kterém systém centralizovaného zadávání ještě nebyl zaveden) a rokem 1 je první rok plného provozu systému centralizovaného zadávání.

Vzhledem k postupnému zařazování jednotlivých komodit do systému centralizovaného zadávání se bude míra úspor v jednotlivých letech zvyšovat v porovnání s nulovým rokem. Náklady spojené s provozem varianty 1 a 2 jsou porovnávány vzhledem k variantě 0, která představuje stav, ve kterém není zavedena ani jedna z variant, tj. zadávání veřejných zakázek není centralizováno.

Z tohoto grafu vyplývá, že méně nákladnou je varianta 2, tj. jedná se o variantu, která s sebou přináší vyšší míru úspor.

Graf 12 Vývoj nákladů jednotlivých variant v prvních pěti letech plného provozu⁴⁶

⁴⁶ V grafu není zohledněna inflace.

6 Doporučení optimální varianty

Na základě podrobného popisu a vyhodnocení variant uvedeného v předchozích kapitolách Ministerstvo pro místní rozvoj **doporučuje** realizovat **VARIANTU 2**, tj. zavést resortní systémy centralizovaného zadávání. V porovnání s variantou 1 má tato varianta především následující výhody:

- centralizované zadávání na resortní úrovni odpovídá současné struktuře výkonu veřejné správy v ČR, především:
 - odráží strukturu rozpočtových kapitol,
 - odráží strukturu zadavatelů seskupených dle svého zaměření na různé oblasti národního hospodářství do resortů pod řízením ústředních orgánů státní správy vymezených zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (kompetenční zákon),
- v řadě resortů již existují praktické zkušenosti s využíváním institutu centrálního zadavatele,
- potenciální vyšší míra úspor – při centralizovaném zadávání v rámci jednotlivých resortů je možné využít specifík těchto resortů a centralizovat také nákup komodit, které jsou pro daný resort specifické (např. spotřební zdravotnický materiál v případě resortu Ministerstva zdravotnictví ČR),
- každý resort bude moci přizpůsobit především organizační zajištění centralizovaného zadávání charakteristikám svého resortu,
- menší riziko oslabení pozice malých a středních podniků⁴⁷ – agregací poptávek na resortní úrovni je dosaženo nižších předpokládaných hodnot veřejných zakázek, než by tomu bylo v případě centralizace na národní úrovni.

Implementace varianty 2 nebrání zavedení centralizovaného zadávání na národní úrovni za účelem nákupu konkrétní komodity/komodit, které bude mít spíše jednorázový charakter (např. probíhající KIVS). V souvislosti s existencí resortních systémů centralizovaného zadávání bude centralizované zadávání na národní úrovni používáno spíše doplňkově při vzniku společné potřeby v rámci státní správy ČR, tj. pokud tento způsob zadání veřejné zakázky bude představovat významně hospodárnější a efektivnější postup nakládání s veřejnými prostředky.

⁴⁷ Důležitost zapojení malých a středních podniků do procesu zadávání veřejných zakázek zdůrazňuje Evropská komise ve svém Sdělení Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů č. SEK (2004) 1639 „Akční plán provádění právního rámce v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek“.

V takovém případě bude postup centralizovaného zadávání veřejných zakázek upraven v závislosti na specifikách konkrétního případu. Dohled nad zavedením a fungováním centralizovaného zadávání na národní úrovni bude jako v případě resortních systémů centralizovaného zadávání zajišťovat správce centralizovaného zadávání, který bude také dbát na soulad tohoto národního centralizovaného zadávání s již existujícími resortními systémy centralizovaného zadávání.

Seznam zkratek

CPV	Společný slovník pro veřejné zakázky (Common Procurement Vocabulary) schválený nařízením Evropské Komise (ES) č. 213/2008 ze dne 28. listopadu 2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES o postupech při zadávání zakázek, pokud jde o přezkum CPV
HDP	Hrubý domácí produkt
IS VZ	Informační systém o veřejných zakázkách
IS VZ US	Uveřejňovací subsystém Informačního systému o veřejných zakázkách
KIVS	Komunikační infrastruktura veřejné správy
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
NIPEZ	Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚOSS	Ústřední orgán státní správy
VZ	Veřejná zakázka
ZVZ	Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Seznam pojmů

Číselník NIPEZ	Nově vytvořené komoditní kategorie s návazností na stávající hierarchii položek klasifikace CPV
Koordinátor CZ	Útvar či subjekt, jehož rolí je metodicky řídit a koordinovat resortní systémy centralizovaného zadávání
Minimální povinný seznam komodit	Seznam komodit povinně nakupovaných centralizovaně ve variantě 2 v rámci jednotlivých resortních systémů centralizovaného zadávání; jedná se o seznam připravený správcem centralizovaného zadávání schválený vládou ČR, který bude rozšířen jednotlivými resorty o další komodity
Minimální požadavky	Minimální požadavky na vytvoření a provoz resortních systémů centralizovaného zadávání schválené vládou ČR
Národní systém centralizovaného zadávání	Systém centralizovaného zadávání na národní úrovni ustanovený v rámci varianty 1 na základě usnesení vlády ČR
Podřízená organizace	Právnícká osoba, která je zřízena řídicím subjektem, nebo ve které má řídicí subjekt majetková práva nebo v ní vykonává vliv na řízení, a která je veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a), b) a d) zákona
Pověřující zadavatel	Zadavatel, který není centrálním zadavatelem a který je zahrnut do příslušného systému centralizovaného zadávání
Protikorupční strategie	Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012
Prováděcí smlouva	Písemná smlouva, na základě které je poskytováno konkrétní plnění dodavatelem
Přepočtený počet pracovníků	Přepočtený stav pracovníků na 8 hodinovou pracovní dobu
Rámcová smlouva	Písemná smlouva mezi zadavatelem a jedním či více uchazeči uzavřená na dobu určitou, která upravuje podmínky týkající se jednotlivých veřejných zakázek na pořízení opakujících se dodávek, služeb či stavebních prací s obdobným předmětem plnění zadávaných po dobu platnosti rámcové smlouvy, zejména pokud jde o cenu a množství; na základě rámcové smlouvy není dodavatelem na rozdíl od prováděcí smlouvy poskytováno konkrétní plnění.
Resort	Soustava samostatných právníckých osob, mezi kterými existují vztahy podřízenosti a nadřízenosti, majetkové, ale i personální

	propojení; v každém resortu existuje jeden řídicí subjekt a minimálně dvě podřízené organizace
Resortní pravidla	Pravidla pro resortní systém centralizovaného zadávání, která upravují fungování centralizovaného zadávání v konkrétním resortu
Resortní seznam	Seznam komodit povinně nakupovaných centralizovaně ve variantě 2 v rámci konkrétního resortního systému centralizovaného zadávání. Je složen z Minimálního povinného seznamu komodit, který připraví správce centralizovaného zadávání a schválí vláda ČR, a z komodit, které budou na základě auditu nákupů resortem zvolené jako vhodné k centralizaci
Resortní systém centralizovaného zadávání	Systém centralizovaného zadávání na resortní úrovni ustanovený v rámci varianty 2 na základě rozhodnutí vedoucího pracovníka daného řídicího subjektu
Řídicí subjekt	Zadavatel, který zřídil právnickou osobu, nebo má v právnické osobě majetková práva nebo v ní vykonává vliv na řízení, a tato právnická osoba je veřejným zadavatelem podle § 2 odst. 2 písm. a), b) a d) zákona
Seznam komodit	Seznam komodit povinně nakupovaných ve variantě 1 v rámci národního systému centralizovaného zadávání, který bude připraven správcem centralizovaného zadávání a schválen vládou ČR
Strategie elektronizace	Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015